



หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๖๔ (ฉบับปรับปรุง)
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)
สังกัดเทศบาลตำบลหนองผึ้ง
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่



ประกาศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

(ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช ๒๕๖๔

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ สภาพตามบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งที่ สทศ. ๑๒๒๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองผึ้ง อำเภอสарภัก จังหวัดเชียงใหม่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) โดยกำหนดถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ในฉบับนี้

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒) พุทธศักราช ๒๕๖๔ (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒) ในการประชุม ครั้งที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาฉบับปรับปรุงนี้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลหนองผึ้ง ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๔


(นางยุภา รันตี)

หัวหน้าสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

คำนำ

การจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ สภาตามบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์๒) สังกัดเทศบาลตำบลหนองผึ้ง ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจดังกล่าว จึงได้ปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๔ โดยกำหนดถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มีคำสั่งกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อให้ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สมตามเจตนารมณ์ ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในฉบับนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง(ศูนย์๒)
สังกัดเทศบาลตำบลหนองผึ้ง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย จุดหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระยะเวลาเรียน	๑ - ๙
๒. สารการเรียนรู้รายปี	๑๐ - ๔๖
๓. โครงสร้างเวลาเรียน	๔๗ - ๕๖
๔. การจัดการประสบการณ์	๒๘ - ๔๗
๕. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	๕๗ - ๗๘
๖. ศูนย์การเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ	๘๘ - ๘๙
๗. การประเมินพัฒนาการ	๙๐ - ๑๐๖
๘. การบริหารจัดการและการใช้หลักสูตร	๑๐๗ - ๑๑๒
๙. การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย (อายุ ๒ ปี กับระดับปฐมวัย อายุ ๓ ปี)	๑๑๓ - ๑๑๖
ภาคผนวก	๑๑๗

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกในความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

๒.๑ วิสัยทัศน์

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกในความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง เป็นสถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพ นักเรียนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย บุคลากรมีคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น สถานศึกษา บ้าน วัดและชุมชน

๒.๒ พันธกิจ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และภาษาให้เป็นไปตามวัยและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
๒. ประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๓. จัดกิจกรรมโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญปลูกฝังเด็กให้มีความคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม
๔. ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพอนามัย
๕. ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้บูรณาการเน้นทักษะทางภาษา ทักษะกระบวนการ การคิดเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
๖. ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๓ เป้าหมาย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

๑. เด็กทุกคนมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และด้านสติปัญญา ตามคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของหลักสูตร
๒. เด็กมีความรักต่อตนเองและผู้อื่นสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข
๓. เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม
๔. เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์
๕. เด็กรู้จักแสวงหาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๖. เด็กมีความรักวัฒนธรรมและความเป็นไทย

๓. จุดหมาย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กเพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๓. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

๔. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๑ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๗ ข้อ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่เด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า ๓ ปีทุกคน คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นต้องให้เกิดกับเด็กบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยและความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ – ๓ ปี
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ - เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	- มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยง่าย ขี้บ่นเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ – ๓ ปี
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมวัย	- นั่งยองๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว - เดินถอยหลังได้ - เดินขึ้นบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้า วางบนขั้นบันไดเดียวกันก่อน - กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นทั้งสองข้าง
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์ มือ – ตา ได้เหมาะสมกับวัย	- จับสีกะตักเพื่อขีดเขียนได้ - เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือเส้นตรงแนวดิ่ง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๓.๑ ร่างเร็งแจ่มใส	- อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข
๒.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	- แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ - ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ
๓.๓ สนใจ และมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะการเคลื่อนไหว	- ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๔.๑ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	- ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	- รอคอยช่วงสั้นๆ - เล่นรวมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๕.๑ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	- สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย - บอกได้ว่าตนเองต้องการขยับถ่าย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๖.๑รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	- ร้องเพลงได้บางคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง - สนใจดูหนังสือนิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	- พูดเป็นวลีสั้นๆ - มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
	๒ - ๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	- อยากเรียนรู้สิ่งของต่างๆ - ถามบ่อยถามซ้ำ - จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนาน
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	- เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น - พยายามเลียนเสียงต่างๆ
๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	- ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น - ชอบละเลงสีด้วยมือ

๕. ระยะเวลาเรียน

กำหนดวันเปิด - ปิดภาคเรียน

(ตามหนังสือสั่งการจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่มท ๐๘๑๖.๔/ว ๑๐๖๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการเปิดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีงบประมาณในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เปิดตลอดปีงบประมาณ จำนวน ๒๔๕ วันทำการ)

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม

ที่	สาระการเรียนรู้	ห้อง เตรียมอนุบาล ๑		
		หน่วยการเรียนรู้	สัปดาห์	วัน
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑๐	๑๐	๔๘
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมตัวเด็ก	๑๕	๑๕	๖๓
๓	ธรรมชาติรอบตัว	๑๑	๑๑	๕๒
๔	สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	๔	๔	๒๐
	กิจกรรมการเรียนรู้	-	-	-
	ประเมินพัฒนาการเด็ก/ปรับปรุงหลักสูตร	-	๕	๒๖
รวม		๔๐	๔๕	๒๐๙

๖. สารการเรียนรู้รายปี
(สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สารการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงและเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ - เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์	๑. การปฏิบัติตามสุขอนามัยสุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	๑. การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และไม่มีประโยชน์ ๒. การล้างมือ	- กินดี อยู่ดี มีสุข - หนูทำได้ - ผัก - ผลไม้กิน
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	- มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ขี้บ่น เป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย	๑. การนอนหลับพักผ่อน ๒. การดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของตนเอง	๑. การรับประทานอาหาร ๒. การล้างมือ ๓. การขี้บ่น ๔. การระมัดระวังตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ	- ร่างกายของเรา - ขยับกายสบายชีวี - หนูทำได้ - ปลอดภัยไว้ก่อน

พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	- นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสียการทรงตัว - เดินถอยหลังได้ - เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าวางบนขั้นบันไดเดียวกันก่อน - กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นทั้ง ๒ ข้าง	๑. การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวและการทรงตัว ๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ๔. การเล่นอิสระกลางแจ้ง	๑. การเล่นน้ำ เล่นทราย ๒. การเดินเล่นในสวน ๓. การเล่นที่สนามเด็กเล่น	- ปลอดภัยไว้ก่อน - หนูน้อยนักสัมผัส
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือตา ได้เหมาะสมกับวัย	- จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ - เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือเส้นตรงแนวดิ่ง	๑. การเล่นเกมเล่นสัมผัส ๒. การวาด การเขียนขีดเขียน ๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ๔. การปั้น การฉีก การตัดปะ	๑. การเล่นเกมเล่นสัมผัส ๒. การวาด การขีดเขียน ๓. การปั้น ๔. การฉีก การตัดปะ ๕. การเล่นน้ำ เล่นทราย	- หนูน้อยนักสัมผัส

พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๓.๑ ร่าเริง แจ่มใส	- อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข	๑. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง ๒. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข ๓. การฟังนิทาน ๔. การร้องเพลง ๕. การท่องคำคล้องจอง ๖. การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๗. การเล่นเกมอิสระ	๑. การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ๒. การแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่เหมาะสม	- หนูทำได้ - วันสำคัญ (วันแม่) - นิทานแม่เหยี่ยวกับลูก - นิทาน “เจ้าโต้งกับขาวนา” นิทาน “เด็กเลี้ยงแกะ”
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	- แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ - ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ	๑. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก ๒. การยืดหยุ่นความคิด ๓. การออกไปเล่นปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ๔. การไปสวนสาธารณะ	๑. การแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	- ดอกไม้งามตา - นิทาน “การตัดสินใจของตักแตนน้อย” - (สนทนา หนูสัญญา) ร้องเพลงเล่นแล้วเก็บ
๓.๓ สนใจ และมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะการเคลื่อนไหว	- ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน	๑. การชื่นชมทางธรรมชาติ ๒. การฟังนิทาน ๓. การร้องเพลง ๔. การท่องคำคล้องจอง ๕. การเพาะปลูกอย่างง่าย	๑. ธรรมชาติรอบตัว - สัตว์ - พืช - ดอกไม้ - ใบไม้	- สิ่งมีชีวิต - นานาสัตว์โลก

พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๔.๑ ปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงได้	- ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัว และ ไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น	๑. การเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน ๒. การยืดหยุ่นความคิด ๓. การออกไปเล่นปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ๔. การอดทนรอคอย	๑. การเล่นร่วมกับผู้อื่น ๒. วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม	- หนูทำได้ - สิ่งมีชีวิต - สิ่งไม่มีชีวิต - เดินทางทั่วไทย
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	- รอคอยช่วงสั้นๆ - เล่นรวมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น	๑. การเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อน ๒. การอดทนรอคอยตามวัย ๓. การเล่นอิสระ ๔. การแบ่งปันหรือการให้ ๕. การใช้ภาษาบอกความต้องการ ๖. การออกไปเล่นนอกบ้าน ๗. การไปสวนสาธารณะ ๘. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนาสถาน	๑. การปฏิบัติตามข้อตกลงง่ายๆ ๒. วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม ๓. การเล่นกับพี่น้องในบ้าน	- บ้านแสนสุข - ครอบครัวสุขสันต์ - บ้านใกล้เรือนเคียง

พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	- สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย - บอกได้ว่าตนเองต้องการขยับถ่าย	๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย ๒. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว ๓. การรักษาความปลอดภัย ๔. การขยับถ่าย ๕. การนอนพักผ่อน ๖. การคิดตัดสินใจแก้ปัญหาเรื่องง่ายๆ ด้วยตนเอง	๑. การนอนหลับพักผ่อน ๒. การขยับถ่าย ๓. การล้างมือ ๔. การแปรงฟัน ๕. การถอดและสวมใส่เสื้อผ้า ๖. การรับประทานอาหาร	- หนูทำได้ - กินดี อยู่ดี มีสุข - หนูน้อยน่ารัก

พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสม

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๖.๑ รับรู้และเข้าใจ ความหมายของภาษา ได้ตามวัย	- ร้องเพลงได้บางคำ และร้อง เพลงคลอตามทำนอง - สนใจดูหนังสือนิทานภาพ	๑. การจดจ่อใส่ใจ ๒. การฟังนิทานเรื่องราวต่างๆ สั้นๆ ๓. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตาม ความสนใจ	๑. การเรียกชื่อของตนเองและ ผู้อื่น ๒. การเรียกชื่อของเล่น ของใช้ ที่อยู่รอบตัว ๓. การเรียกชื่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่ ใกล้ตัว	- แกรับประทับใจ - เดินทางทั่วไป - ครอบครัวสุขสันต์
๖.๒ แสดงออกและ/ หรือพูดเพื่อสื่อ ความหมายได้	- พูดเป็นวลีสั้นๆ - มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”	๑. การพูดบอกความต้องการ ๒. การตอบคำถามจากการคิด ๓. การเล่าเรื่องราว ๔. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตาม ความสนใจ ๕. การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ๖. การเรียงลำดับเหตุการณ์ ๗. การยืดหยุ่นความคิดตามวัย ๘. การฟังนิทานหรือเรื่องสั้น ๙. การจดจ่อใส่ใจ	๑. การเล่นน้ำ เล่นทราย ๒. การเพาะปลูกอย่างง่าย ๓. การทำกิจกรรมศิลปะตาม วัย การปั้น การวาดภาพ ๔. การทดลองกิจกรรมทาง วิทยาศาสตร์	- กิจกรรม color lab - หัวใจนักคิด - นักประดิษฐ์ตัวน้อย - โครงการวิทยาศาสตร์ - โครงการเพาะถั่วงอก

พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้		หน่วยการเรียนรู้
		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้	
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	- อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ - ถามบ่อยถามซ้ำ - จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น	๑. การตอบคำถาม ๒. การสำรวจและการทดลองอย่างง่าย ๆ ๓. การชื่นชมธรรมชาติ	๑. สิ่งของต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ๒. ของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว ๓. สถานที่ต่างๆ ในชุมชน ๔. สนามเด็กเล่น ๕. การรู้จักรูปร่าง รูปทรง	- สิ่งมีชีวิต - สิ่งไม่มีชีวิต - นานาสัตว์โลก - ผักผลไม้ที่น่ากิน - ต้นยางนา - บ้านแสนสุข - บ้านใกล้เรือนเคียง
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	- เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น - พยายามเลียนเสียงต่างๆ	๑. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ	๑. กิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ๒. สถานที่ต่างๆ ๓. การพักพิงด้วยการไหว้	- กิจกรรมวันมาฆบูชา - กิจกรรมวันลอยกระทง - วันสำคัญ (วันขึ้นปีใหม่) - วันสำคัญ (วันเด็ก วันครู)
๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	- ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น - ชอบละเลงสีด้วยมือ	๑. การเลี้ยงสัตว์ ๒. การเพาะปลูกอย่างง่าย ๓. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ ๔. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ๕. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน	๑. การเลี้ยงสัตว์ที่ไม่เป็นอันตราย ๒. ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว ๓. คุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก รูปร่าง รูปทรง ขนาดผิวสัมผัส	- จังหวัดเชียงใหม่ของเรา - สิ่งของเครื่องใช้ - ศึกษาแหล่งเรียนรู้

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เพื่อนำไปจัดประสบการณ์ สำหรับเด็ก(อายุ ๒ - ๓ ปี) ห้อง ๑

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

สัปดาห์ที่ ๑ แรกประทับใจ

- แนะนำชั้นเรียน / แนะนำตนเอง / แนะนำเพื่อน
- ชื่อครูประจำชั้น / ชื่อ-นามสกุลของตนเอง
- ชื่อเล่น สัญลักษณ์ของตนเอง
- ชื่อเล่น สัญลักษณ์ของเพื่อน (สอน A / B)
- คำนำหน้าชื่อ เพศ อายุ รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา
- (รู้จักเลข 1, 2 อารบิก)

สัปดาห์ที่ ๒ ก้าวใหม่เรียนรู้

- ของใช้ประจำตัวเด็ก และการรักษาความสะอาดของใช้
- การเก็บของใช้ส่วนตัวเข้าที่
- กิจวัตรประจำวัน
- การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม
- การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร

สัปดาห์ที่ ๓ เด็กดีมีวินัย

- การปฏิบัติตนตามกฎของห้องเรียน (สอน ก)
- การเก็บอุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียน
- การใช้ภาษาสุภาพ (สอน C)
- การช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร
- การปฏิบัติตนต่อบุคคลต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- รู้จักพยัญชนะ ก
- รู้จักเลข 3 (อารบิก)
- เปรียบเทียบ ใหญ่ – เล็ก

สัปดาห์ที่ ๔ สุขสดใสในร่างกาย

- หน้าที่และการดูแลสุขภาพตา
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพหู
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพจมูก
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพปาก (สอน D)
- หน้าที่และการดูแลสุขภาพมือ เท้า
- รู้จักพยัญชนะ ข
- รู้จักเลข 4 (อารบิก)
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๕ แสนสบายกินดีมีสุข

- อาหารดีมีประโยชน์
- การทำความสะอาดมือ
- สุขนิสัยในการขับถ่าย
- การทำความสะอาดปากและฟัน (สอน E)
- การทำความสะอาดร่างกาย
- รู้จักพยัญชนะ ข
- รู้จักเลข 5 (อารบิก)
- ท่องปากเปล่า 1-5
- เปรียบเทียบอ้วน ผอม
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๖ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ชื่อ/ที่ตั้ง/ความสำคัญ
- บุคคลต่างๆในศูนย์ /หน้าที่
- ห้องต่างๆในศูนย์
- การดูแลรักษาความสะอาด
- กิจกรรมการทำบุญและการถวายเทียนพรรษา (กิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา)

สัปดาห์ที่ ๗ ตำบลหนองผึ่งน้ำอยู่

- บุคคลสำคัญในตำบล
- สถานที่สำคัญในตำบล
- พระราชประวัติ/พระราชกรณียกิจ (กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษารัชการที่ ๑๐)

สัปดาห์ที่ ๘ ทุก ๆ วันออกกำลังกาย

- ชนิดของการออกกำลังกาย
- การปฏิบัติตนในการออกกำลังกาย
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- ประโยชน์ของการพักผ่อน (สอน F)
- ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
- รู้จักพยัญชนะ ค
- รู้จักเลข 6 (อารบิก)
- เปรียบเทียบ ใหญ่ – เล็ก
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๙ วันแม่แห่งชาติ

- ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ
- สัญลักษณ์ของวันแม่
- บทบาทหน้าที่ของแม่
- พระราชกรณียกิจ
- การปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี

สัปดาห์ที่ ๑๐ ความปลอดภัยมีมากมาย

- ความปลอดภัยในการเล่นเครื่องเล่นสนาม
- ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ความปลอดภัยบนท้องถนน
- ความปลอดภัยในการใช้ของมีคม
- ความปลอดภัยทางน้ำ (อย่าก้ม อย่าเก็บ อย่าใกล้) (สอน G)
- รู้จักพยัญชนะ ค / รู้จักเลข 7 (อารบิก)
- เปรียบเทียบ หน้า – หลัง - เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๑๑ ประเมินพัฒนาการนักเรียนครั้งที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

สัปดาห์ที่ ๑๒ ฤดูฝน

- การเกิดฝน
- สภาพอากาศในฤดูฝน
- ประโยชน์ของฤดูฝน
- โทษของฤดูฝน
- การปฏิบัติตนในฤดูฝน
- รู้จักเลข 8 (อารบิก)

สัปดาห์ที่ ๑๓ สัมผัสกายทั้งห้า (STEM)

- การมองเห็น
- การดมกลิ่น
- การได้ยิน
- การรับรู้
- การสัมผัส (สอน H)
- รู้จักพยัญชนะ ข
- รู้จักเลข 9 (อารบิก)
- เปรียบเทียบ บน – ล่าง
- เสริมโตไปไม่โกง ร้องเพลงเล่นแล้วเก็บ

สัปดาห์ที่ ๑๔ หนูจำหนูทำได้

- การล้างหน้าแปรงฟัน
- การอาบน้ำ
- การแต่งตัว
- การรับประทานอาหาร (สอน I)
- การเก็บรักษาสิ่งของต่าง ๆ
- รู้จักพยัญชนะ ง
- รู้จักเลข 10 (อารบิก)
- เปรียบเทียบ หนัก – เบา เสริมโตไปไม่โกง นิทาน ลาเจ้าอูบาย”

สัปดาห์ที่ ๑๕ เปล่งประกายหุ่นน้อยน่ารัก

- มารยาทในการพูด
- การทำความเคารพผู้ใหญ่
- มารยาทในการรับของ
- มารยาทในสังคม
- มารยาทในการแต่งกาย (สอน J)
- การใช้ภาษาในการสื่อสาร (ภาษาถิ่น/ภาษากลาง)
- รู้จักพยัญชนะ จ
- ท่องปากเปล่า 1 – 10
- เปรียบเทียบ มาก – น้อย
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๑๖ ครอบครัวหรรษา

- ความเกี่ยวข้องของบุคคลในครอบครัว
- หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
- การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว
- การมีส่วนร่วมในครอบครัว
- สิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว
- รู้จักพยัญชนะ ช

สัปดาห์ที่ ๑๗ บ้านสุขสันต์

- ความหมายและประโยชน์ของบ้าน
- ส่วนประกอบของบ้าน
- ห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน
- การรักษาความสะอาด (สอน K)
- พื้นที่และบริเวณรอบบ้าน
- รู้จักพยัญชนะ ฉ
- รู้จักเลข ๑ (เลขไทย)
- เปรียบเทียบ ก่อน – หลัง
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๑๘ ขึ้นชมอาชีพ

- ความฝันของหนู (สอน O)
- การแต่งกายของแต่ละอาชีพ
- สถานที่ทำงานของแต่ละอาชีพ
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ
- หน้าที่ของแต่ละอาชีพ (สอน P)
- รู้จักพยัญชนะ ณ
- รู้จักเลข ๔ (เลขไทย)
- เปรียบเทียบ ก่อน – หลัง
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๑๙ สายใยชุมชน

- สถานที่ใกล้เคียงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ความสำคัญของสถานที่และความหมาย
- การช่วยกันดูแลรักษา
- การปฏิบัติต่อชุมชน (สอน R/S)
- การมีส่วนร่วมในชุมชน
- รู้จักพยัญชนะ ณ
- รู้จักเลข ๖ (เลขไทย)

สัปดาห์ที่ ๒๐ ประเมินพัฒนาการนักเรียนครั้งที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

สัปดาห์ที่ ๒๑ ชีวิตน่ารู้

- สิ่งมีชีวิต (สอน U/V)
- สิ่งไม่มีชีวิต
- ประโยชน์ - โทษของสิ่งมีชีวิต
- ประโยชน์ - โทษของสิ่งไม่มีชีวิต
- การดูแลรักษาสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต
- รู้จักพญานาคราช
- รู้จักเลข ๗ (เลขไทย)
- เปรียบเทียบ เปียก - แห้ง

สัปดาห์ที่ ๒๒ วันคืนขึ้นอุรา

- ความหมายของกลางวัน / กลางคืน
- ปรากฏการณ์ในเวลากลางวัน
- การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
- ปรากฏการณ์ในเวลากลางคืน (สอน W)
- การปฏิบัติตนในเวลากลางคืน
- รู้จักพญานาค
- รู้จักเลข ๘ (เลขไทย)
- เปรียบเทียบ ขึ้น - ลง

สัปดาห์ที่ ๒๓ วันลอยกระทง (ประเพณียี่เป็ง)

- ความสำคัญของวันลอยกระทง (สอน N)
- กิจกรรมที่ปฏิบัติในวันลอยกระทง
- วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์กระทง
- การประดิษฐ์กระทง
- การดูแลรักษาแหล่งน้ำ
- รู้จักพญานาค
- รู้จักเลข ๓ (เลขไทย)

สัปดาห์ที่ ๒๔ ฤดูหนาว

- อากาศในฤดูหนาว
- ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติในฤดูหนาว
- เครื่องแต่งกายในฤดูหนาว
- การปฏิบัติตนในฤดูหนาว
- โรคที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว (สอน X)
- รู้จักเลข ๙ (เลขไทย)
- รู้จักพยัญชนะ ฒ
- เปรียบเทียบ สั้น – ยาว
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๒๕ วันพ่อ/วันชาติไทย

- ความสำคัญของวันพ่อ/วันชาติไทย (สอน T)
- พระราชนิพนธ์ที่สำคัญของรัชกาลที่ ๙
- พ่อของเรา และการปฏิบัติตนต่อพ่อ
- วันดินโลก
- รู้จักพยัญชนะ ฎ
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๒๖ เติบใหญ่เพราะเมล็ดข้าว

- ลักษณะของข้าว
- ข้าวที่เด็กรู้จัก
- สถานที่ปลูกข้าว
- การนำข้าวมาประกอบอาหาร
- ประโยชน์ของข้าว (สอน Z)
- ท้อง ๑ – ๑๐
- รู้จักพยัญชนะ ด / ต
- เปรียบเทียบ เล็ก – ใหญ่

สัปดาห์ที่ ๒๗ อร่อยผักผลไม้

- ชนิดของผัก - ผลไม้
- รูปร่างลักษณะ
- รสชาติของผัก - ผลไม้
- วิธีทำผัก - ผลไม้ให้สะอาด
- ประโยชน์และโทษ
- รู้จักพยัญชนะ ถ / ท
- ทบทวนเลข 1 – 5 (เลขอารบิก)
- เปรียบเทียบ หน้า - เบา
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๒๘ นานาสัตว์โลก

- สัตว์บก
- สัตว์น้ำ
- สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
- สัตว์ป่า
- สัตว์เลี้ยง
- รู้จักพยัญชนะ ธ / น
- ทบทวน 6 – 10 (เลขอารบิก)
- ทบทวน A - Z
- เปรียบเทียบ บน - ล่าง

สัปดาห์ที่ ๒๙ วันสงฆ์ทำปีเก่าต้อนรับปีใหม่

- ความสำคัญ / ความหมาย
- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- การเลือกและการจัดหาของขวัญ
- การแสดงความเคารพและอวยพรผู้ใหญ่
- ความหมายของคำว่า ส.ค.ส
- กิจกรรมการแลกของขวัญ

สัปดาห์ที่ ๓๐ วันเด็ก วันครู

- ความสำคัญของวันเด็ก วันครู
- คำขวัญวันเด็ก (สอน Y)
- กิจกรรมวันเด็ก
- หน้าที่ของครู
- กิจกรรมวันครู
- รู้จักเลข ๑๐ (เลขไทย)
- รู้จักพยัญชนะ ณ
- เสริมโตไปไม่โกง นิทานเรื่อง “นิ้วโป้งขี้โกง”

สัปดาห์ที่ ๓๑ ประเมินพัฒนาการนักเรียนครั้งที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

สัปดาห์ที่ ๓๒ ต้นไม้ที่รัก (ต้นยางนา)

- ลักษณะ รูปร่าง สี
- การปลูกต้นไม้
- การขยายพันธุ์
- การบำรุงรักษา
- ประโยชน์และโทษ
- ทบทวน ๑ – ๕ (เลขไทย)
- รู้จักพยัญชนะ บ / ป
- เปรียบเทียบ สูง – ต่ำ

สัปดาห์ที่ ๓๓ ดอกไม้งามตา

- ลักษณะรูปร่าง สี
- การขยายพันธุ์
- การบำรุงรักษา
- ประโยชน์ของดอกไม้
- โทษของดอกไม้
- รู้จักพยัญชนะ ผ / ฝ
- ทบทวน ๖ – ๑๐ (เลขไทย)
- เปรียบเทียบ สูง – เตี้ย
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๓๔ สีสวยสดใส

- สีที่นักเรียนรู้จัก
- สีที่ได้จากธรรมชาติ
- ประเภทของสี
- แม่สีและการผสมสี
- ประโยชน์และโทษของสี
- รู้จักพยัญชนะ ก / ม
- เปรียบเทียบ ก่อน- หลัง
- **เสริมโตไปไม่โกง**

สัปดาห์ที่ ๓๕ เดินทางทั่วไทย

- ความหมายของการคมนาคม
- ประเภทของการคมนาคม
- การปฏิบัติตนในการใช้ยานพาหนะ
- ประโยชน์ของการคมนาคม
- โทษของการใช้ยานพาหนะ
- รู้จักพยัญชนะ ย / ร
- ทบทวน 1 – 10
- เปรียบเทียบ เล็ก – ใหญ่

สัปดาห์ที่ ๓๖ วันมาฆบูชา

- ความสำคัญของวันมาฆบูชา
- กิจกรรมที่ปฏิบัติในวันมาฆบูชา
- การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา
- กิจกรรมการทำบุญตักบาตร
- รู้จักพยัญชนะ พ / ฟ
- ท่อง ๑ – ๑๐
- เปรียบเทียบ เล็ก – ใหญ่

สัปดาห์ที่ ๓๗ โลกไร้พรมแดน

- ความหมายของการสื่อสาร
- ประเภทของการสื่อสาร
- วิธีการสื่อสาร
- มารยาทในการสื่อสาร
- ประโยชน์ของการสื่อสาร
- รู้จักพยัญชนะ ล และ ว
- เปรียบเทียบ เย็น – ร้อน
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๓๘ สิ่งของเครื่องใช้

- สิ่งของเครื่องใช้ในห้องเรียน
- สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้าง
- การเก็บรักษา / ประโยชน์ / โทษ
- รู้จักพยัญชนะ ศ / ซ
- เปรียบเทียบ เท่ากัน – ไม่เท่ากัน
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๓๙ หัวใจนักคิด

- รูปทรงเรขาคณิต
- การตวง
- การเรียงลำดับ
- การจำแนก การเปรียบเทียบ
- ค่าของเงิน
- รู้จักพยัญชนะ ส / ห
- ทบทวน 1 – 10
- เปรียบเทียบ หนัก – เบา
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๔๐ ฤดูร้อน

- สภาพอากาศในฤดูร้อน
- ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติในฤดูร้อน
- เครื่องแต่งกายในฤดูร้อน
- การปฏิบัติตนในฤดูร้อน
- โรคที่เกิดขึ้นในฤดูร้อน
- รู้จักพยัญชนะ ฟ / อ / ฮ
- เปรียบเทียบ สั้น – ยาว
- เสริมโตไปไม่โกง

สัปดาห์ที่ ๔๑ ฉันทรักเมืองไทย

- เพลงชาติไทย และธงชาติไทย
- อักษรไทย ตัวเลขไทย และภาษาไทย
- ขนมไทย และอาหารไทย
- การละเล่นของเด็กไทย
- การทักทาย และการไหว้แบบไทย
- เปรียบเทียบ หนัก – เบา
- ทบทวนพยัญชนะไทย
- ทบทวนเลขไทย
- เปรียบเทียบ ไกล – ใกล้

สัปดาห์ที่ ๔๒ ประเมินพัฒนาการนักเรียนครั้งที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

สัปดาห์ที่ ๔๓ จัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ศพด.๐๑/๑

สัปดาห์ที่ ๔๔ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

๗. การอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็ก

ช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี

การพัฒนาเด็กในช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้และพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย มีการบูรณาการการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ดังนี้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒-๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตและช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญที่จะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัว ในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว ส่วนต่างๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่างๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่างๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกายอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาด การเขียนขีดเขียน การปั้น การฉีก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุน ให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องเที่ยว ค่ำคล้องจอง การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างและปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกันหรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทน รอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้ สิ่งต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวัน ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำ ชื่อเรียกสิ่งต่างๆรอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิดการเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสี สันรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่างๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่าย การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจแก้ปัญหาเรื่องที่ยากๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

๒. สาระที่ควรที่ควรเรียนรู้

สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒-๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่างๆของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตัวเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักการชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่างๆในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

๒.๕ ท้องถิ่นของเรา

คำขวัญตำบลหนองผึ่ง

หัตถกรรมลือเลื่อง เมืองพุทธศาสนา ตันยางงามตระการตา ล้ำเลิศค่าประเพณี

ประวัติความเป็นมาของตำบลหนองผึ่ง ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นอยู่โดยทั่วไปเป็นจำนวนมาก และมีฝั้งมาสร้างรังฝั้งอยู่ตามต้นไม้ ตันยาง ด้วยเหตุนี้จึงได้ตั้งชื่อ เรียกตำบลนี้ว่า ตำบลหนองผึ่ง ภายหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ทำให้ตำบลหนองผึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

สภาพภูมิประเทศ ทัวไป

- ที่ตั้ง (แสดงที่ตั้งห่างจากอำเภอ) ตำบลหนองผึ่ง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือที่ว่าการอำเภอสาร์ภีและห่างจากที่ว่าการอำเภอสาร์ภีประมาณ ๒ กิโลเมตรเหนือที่ (แสดงเนื้อที่โดยประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่) มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒.๖๒ ตารางกิโลเมตร ๗,๘๘๘ ไร่ เนื้อที่การเกษตร ๒,๐๘๘ ไร่ที่อยู่อาศัย

ภูมิอากาศ (แสดงภูมิประเทศของเทศบาลตำบลหนองผึ่ง)

- ลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้และภูเขา สภาพเดิมทั่วไปเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับการเกษตรกรรม

- ทิศเหนือติดกับ ตำบลหนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่
- ทิศใต้ติดกับ เทศบาลยางน่อง และ ตำบลหนองแฝก อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออกติดกับ ตำบลไชยสถาน อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตกติดกับ ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
- จำนวนหมู่บ้าน ๘ หมู่ (แสดงจำนวนหมู่บ้านที่ตามเขตเลือกตั้งในเทศบาลตำบล)
- จำนวนหมู่บ้านในเทศบาลตำบลหนองผึ่งเขตเลือกตั้งที่ ๑ จำนวน ๓หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑, ๓ และ ๔
- จำนวนหมู่บ้านในเทศบาลเขตเลือกตั้งที่ ๒ จำนวน ๕หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๒, ๕, ๖, ๗ และ ๘

ประชากร

- จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑๒,๘๔๔ คน แยกเป็นชาย ๖,๐๑๒ คน หญิง ๖,๘๓๒ คน จำนวนครัวเรือน รวม ๖,๔๗๖ ครัวเรือน

การประกอบอาชีพคนในตำบลหนองผึ่งอาชีพหลักรับจ้าง, อาชีพเสริม หัตถกรรม

ภูมิปัญญา/สินค้า / OTOP ผลิตภัณฑ์เทียนหอม,สมุนไพรแปรรูป

แหล่งการท่องเที่ยวสถานที่ที่น่าสนใจในตำบลหนองผึ่ง

๑. วัดพระนอนหนองผึ่ง

๒. เวียงกุมกามบางส่วน

๒.๖ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑) **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒) **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓) **ค่านิยม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(๑) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(๓) **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

(๑) **พอมีพอกิน** ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

(๒) **พออยู่พอใช้** ทำให้อาหารมีอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ใช้แต่ของที่ เป็นธรรมชาติ ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถั่วพื้นบ้าน จะช่วยปรับสมดุลธรรมชาติมากกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)

(๓) **พอกพองใจ** เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่นแต่ให้รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเองในสังคม เข้าใจและรู้จักตนเองอย่างพอเพียง

๒.๗ อาเซียนศึกษา

๑) บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

- (๑) แผนที่ที่ตั้ง/สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
- (๒) ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและฤดูกาล
- (๓) ฤดูกาล และภัยพิบัติ
- (๔) อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
- (๕) สกุลเงิน

๒) ประเทศสมาชิกอาเซียน

- (๑) ชื่อประเทศและธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
- (๒) ดอกไม้ / ต้นไม้ ประจำชาติ
- (๓) สัญลักษณ์ตราแผ่นดิน
- (๔) สัตว์ประจำชาติ
- (๕) เพลงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

๓) สังคมและวัฒนธรรม

- (๑) ศาสนาและวันสำคัญ
- (๒) ชุดแต่งกายประจำชาติ
- (๓) อาหารประจำชาติ
- (๔) ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม
- (๕) การละเล่น การแสดงและนิทานประจำชาติ

๔) อาเซียนที่รัก

- (๑) ธงอาเซียน
- (๒) ตราสัญลักษณ์อาเซียน
- (๓) คำขวัญอาเซียน
- (๔) เพลงอาเซียน
- (๕) ภาษาอาเซียน

๒.๘ สะเต็มศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยี สารสนเทศ และสังคมมนุษย์ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเตรียมพัฒนาบุคลากรของมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ มีมากมาย จากการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เด็กหรือผู้เรียนมักจะเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาเป็นการศึกษาที่เด็กหรือผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรจะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนา คือ ทักษะการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กรู้วิธีการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองและมีวิจรณ์ญาณในการเลือกพิจารณาข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์การจัดการศึกษา

แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ หรือ STEMเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการกลุ่มสาระและทักษะกระบวนการของทั้ง ๔ สาระอันได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์โดยนำลักษณะธรรมชาติของแต่ละสาระวิชาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมาผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นอีกทั้งยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันและโลกอนาคต อีกด้วย ลักษณะของ STEM มีดังต่อไปนี้

ตัวอักษรตัวแรก ของ STEM คือ S มาจากคำว่า Science หรือ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสาระที่ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติรอบตัว ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียนจะเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ประกอบด้วย ขั้นตอน

๑.ขั้นการสร้างความสนใจ

เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน หรือ อาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในขณะอภิปรายหรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้เด็กยอมรับประเด็นปัญหาที่ครูสนใจ ซึ่งตัวอย่างจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถจัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้นได้แก่ สาธิต ทดลอง เล่าเรื่อง ทศนศึกษา เป็นต้น

๒.ขั้นสำรวจและการค้นหา เมื่อมีข้อคำถามแล้ว ก็มีการวางแผนการหาคำตอบ

- กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ลงมือเก็บข้อมูล ในการวางแผน
- การลงมือปฏิบัติให้ได้คำตอบ ประกอบด้วย การสังเกต การวัด การทดลอง เป็นต้น

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำข้อมูล มาแปลผล สรุปผล

๔. ขั้นขยายความรู้ เป็นการนำความรู้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมขึ้น

๕. ขั้นการประเมิน เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และ มากน้อยเพียงใด

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นั้นนอกจากจะมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม STEM แล้ว บทบาทของวิทยาศาสตร์ใน STEM ยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์มีทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้

ตัวอักษรตัวที่สอง ของ STEM คือ T มาจากคำว่า Technology หรือ เทคโนโลยีซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งต่างๆหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เรานั้น คำว่า เทคโนโลยีจึงไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเช่น คอมพิวเตอร์กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการแก้ปัญหาอีกด้วย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ระบุขั้นตอนในกระบวนการทางเทคโนโลยีประกอบด้วย ๗ ขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหาหรือความต้องการ

๒. รวบรวมข้อมูล โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลจากตำรา วารสาร บทความอินเทอร์เน็ต

๓. เลือกวิธีการ เป็นการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ปัญหา

๔. ออกแบบและปฏิบัติการ

๕. ทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่

๖. ปรับปรุงแก้ไข เป็นการวิเคราะห์ว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นจะปรับ แก้ไขส่วนใด

๗. ประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ ถ้ายังมีปัญหาก็จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นี้ จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นเหตุ เป็นผล อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานิสัย ความรอบคอบ ความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวหรือความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรม

ตัวอักษรตัวที่สาม ของ STEM คือ E มาจากคำว่า Engineering หรือ วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่ง วิศวกรรมในที่นี้หมายถึง * การออกแบบ * การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ มา สร้างสรรค์ออกแบบผลงานภายใต้ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ ใน STEM จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกระบวนการออกแบบของวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหา หรือความต้องการ

๒. หาแนวทางการแก้ปัญหา

๓. ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

๔. ทดสอบและประเมินผล

บทบาทของวิศวกรรมศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยความเพียร ความรอบคอบ

ตัวอักษรตัวสุดท้าย ใน STEM คือ M มาจาก Mathematics หรือ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะครอบคลุมเรื่อง จำนวนและกระบวนการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การ วิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

บทบาทของคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็น เหตุเป็นผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจได้จะเห็นว่าเมื่อผสมผสานสาระและ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แล้วนำมาจัดกิจกรรมบูรณา การนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ที่ ผู้เรียนจะได้นำความรู้ในสาระต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จริงได้พัฒนาทักษะการคิด และคุณลักษณะที่ผู้เรียนจะได้มี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะการสื่อสาร การ จัดกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) สามารถจัดได้ตั้งแต่ใน เด็กปฐมวัย ซึ่งโดยทั่วไป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการ อยู่แล้ว

* แต่ประเด็นที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นเพื่อให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมบูรณาการ STEM ชัดเจนขึ้น คือ

* จะต้องเน้นให้เด็กได้แก้ปัญหา โดยใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นทักษะ กระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนประกอบของ ๔ สาระ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานหรือออกแบบวิธีการ

ภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด โดยอาจจะมีรายละเอียดที่ปรับเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้ เช่น

ในสาระวิทยาศาสตร์ที่จะจัดให้กับเด็กปฐมวัยนั้นสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอแนะว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะประกอบด้วย

- ๑) การมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ
 - ๒) การสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมผัส หรือทดลองและบันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย
 - ๓) การตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล
 - ๔) การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
- นอกจากนี้ในสาระ วิทยาศาสตร์ จะเน้นในทักษะกระบวนการ ที่เด็กปฐมวัยจะได้ใช้ได้แก่ ทักษะการสังเกต การวัด การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การพยากรณ์ การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปส และสเปสกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

๒.๙ โตไปไม่โกง

กรอบสาระกิจกรรมโตไปไม่โกง ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ สาระคือ

๑) ความซื่อสัตย์สุจริต

คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- พูดความจริง
- ไม่ลักขโมย
- ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม

๒) การมีจิตสาธารณะ

คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่องานในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่วมดูแลสังคม
- รับผิดชอบส่วนรวม
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ
- ไม่เห็นแก่ตัว

๓) ความเป็นธรรมทางสังคม

คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพและให้เกียรติผู้อื่น
- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

๔) การกระทำอย่างรับผิดชอบ

คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย
- เคารพกฎ กติกา
- รับผิดชอบในสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
- รู้จักสำนึกและขอโทษ แก้ไขในสิ่งผิด
- กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๕) เป็นอยู่อย่างพอเพียง

คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- รู้จักความพอเพียง ความพอดี
- มีความอดทน อดกลั้น
- รู้จักบังคับตัวเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

๒.๑๐ หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

ประกอบด้วยโครงสร้างรายวิชา ๔ หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ ๑ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- การมีวินัยในตนเอง

หน่วยที่ ๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- เด็กหยิบ เก็บของเล่น ของใช้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
- เด็กไม่นำของของผู้อื่นไปเป็นของตนเอง โดยไม่รับอนุญาต
- เด็กใช้ของใช้ส่วนตัวอย่างถูกต้อง และไม่ขโมยของใช้ของผู้อื่นมาเป็นของของตนเอง
- เด็กเก็บของใช้ส่วนตัวเข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง โดยไม่แย่ง หรือขโมยของใช้ของผู้อื่น
- เด็กทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ โดยไม่ลอก หรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง
- มีความรับผิดชอบ
- การมีวินัยในตนเอง
- การช่วยเหลือแบ่งปันผู้อื่น รู้จักเสียสละสิ่งของหรือทรัพย์สินของตนเองให้แก่ผู้อื่น แต่สิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นจะต้องได้มาโดยสุจริต ไม่ใช่ได้มาจากการลักขโมยของผู้อื่น
- ความมีเมตตา กรุณา มีน้ำใจ
- เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติวัตรประจำได้
- เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างถูกต้อง

หน่วยที่ ๓ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

คุณลักษณะที่พึงประสงค์/ ค่านิยม

- ใช้สิ่งของอย่างประหยัด และพอเพียงด้วยตนเอง
- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลง และปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
- เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
- อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุ และเหตุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำด้วยตนเอง
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยวิธีการหลากหลายด้วยตนเอง
- กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
- ขออนุญาต หรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง
- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการหลากหลายด้วยตนเอง
- แสดงความรักเพื่อน และเมตตาสัตว์เลี้ยง
- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง
- กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- ช่วยเหลือ และแบ่งปัน ผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

หน่วยที่ ๔ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์/ค่านิยม

- เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
- เด็กรู้หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
- เด็กมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น และไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

๒.๑๑ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยด้วยการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

DLTV คือการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกด้วยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาคนโดยเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนวัยเรียน เป็นต้นไปผสมผสานกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยการนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มาเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์หลักเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สามารถส่งเสริมครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน

สาระสำคัญ

๑. พัฒนาความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง และ Active Learning ด้วยโครงงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เสริมสร้างเจตคติที่ดี การพัฒนาตนเองของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูงสู่การเรียนรู้แบบโครงงานอย่างง่าย สามารถเรียนรู้ร่วมกัน Active Learning ร่วมคิด ร่วมค้นคว้าร่วมทดลอง ร่วมประดิษฐ์ร่วมรับผิดชอบ โดยใช้หลัก “ศาสตร์พระราชา”

๒.๑๓ การจัดการเรียนรู้ด้วยสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาดำเนินโครงการ “ส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทยผ่านการเล่น” ตามแนวทางเล่นตามรอยพระยุคลบาท โดยการนำของนายดิสกร กุณธร ประธานมูลนิธิสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา และสถาปนิกผู้ออกแบบสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ตามหลักการมีส่วนร่วม (บวร) ระหว่างชาวบ้าน วัด และโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนในห้องเรียนธรรมชาติสมองจะได้รับการพัฒนาใน ๖ มิติ จนสามารถคิดนอกกรอบนำสรรพวิชา วิทยา คณิต ภาษา ศิลปะ สังคม มาเล่นพลิกแพลงสร้างสรรค์ เชื่อมโยง ดัดแปลง จนได้ความคิดใหม่สุด เรียกว่า ปัญญา และการเล่น

สนามเด็กเล่น สร้างปัญญา ฐานที่ ๓ “ค่ายกล Spider Man”

สำหรับเด็กปฐมวัย ภายใต้การดูแลของครู, ผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด และการซ่อมบำรุงเครื่องเล่นอย่างต่อเนื่อง ในฐานนี้จะประกอบไปด้วย ‘บ่อทราย’ ใช้เป็นทรายละเอียด กันการตกกระแทก, ‘โครงเสาไม้เนื้อแข็งที่ไม่มีมุมแหลมคม, เชือกโยกยักซ์ที่ใช้ในการประมง

ฐาน “ค่ายกล Spider Man” จะช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อ จากการปีนป่ายเส้นเชือก นอกจากนี้ การได้ออกกำลังกายอยู่ตลอดเวลา จะทำให้เด็กมีการเติบโต เรียนรู้การเคลื่อนไหวที่มั่นคงจากเครื่องเล่น ทำให้เด็กฉลาดและอารมณ์ดี

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและการพัฒนาของเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

แนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีแนวทางดังนี้

1. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
2. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
3. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
5. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาดหลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้าน รวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำเล่นทราย
6. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก
7. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
8. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาเด็ก

กำหนดการจัดประสบการณ์ เด็กอายุ ๒ - ๓ ปี

สาระที่ควรรู้/หน่วยการเรียนรู้	
๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑๐ หน่วย) - ก้าวใหม่ได้เรียนรู้, ชื่อของหนูก็มี, เด็กดีมีวินัย, สุข สดใสในร่างกาย, แสบสบายกินดีมีสุข, ทุกๆวันออก กำลังกาย, ความปลอดภัยมากมีมากมาย, สัมผัสกาย ทั้ง ๕, หนูจำหนูทำได้, เปล่งประกายหนูน่ารัก	๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม เด็ก (๑๐ หน่วย) - บ้านสุขสันต์ , ครอบครัวหรรษา , เพื่อนบ้านของหนู เรียนรู้จังหวัด , ที่พักผ่อนใจ , สายใยชุมชน , ชื่นชม อาชีพ , วันแม่ , วันขึ้นปีใหม่ , วันเด็ก วันครู
๓. ธรรมชาติรอบตัว (๑๒ หน่วย) - ชีวิตน่ารู้, ฤดูกาลหรรษา , วันคืนขึ้นอุรา , นานาสัตว์ โลก, นกน้อยเรีงรำ, ต้นไม้คืบป่า, ดอกไม้งามตา, สรร หาผีเสื้อ, ขยันเหลือใจมดน้อย, อร่อยผักผลไม้, เติบ ใหญ่เพราะเมล็ดข้าว, โลกเราน่าอยู่	๔. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๖ หน่วย) - สีสวยสดใส , เดินทางทั่วไทย, โลกไร้พรมแดน สิ่งของเครื่องใช้, หัวใจนักคิด, นักประดิษฐ์ตัวน้อย
วันสำคัญ(ในรูปกิจกรรมจัดวันเดียว) - วันไหว้ครู, วันอาสาฬหบูชา, วันแม่แห่งชาติ, วันลอย กระทง , วันขึ้นปีใหม่, วันเด็กแห่งชาติ	โครงการ -โครงการทำขนม,โครงการวิทยาศาสตร์,โครงการ เพาะถั่วงอก,โครงการปฐมวัยเรื่องผัก,โครงการทำน้ำ สมุนไพร,โครงการธนาคารขยะ,โครงการปฐมวัยเรื่อง กล้วยๆ,โครงการผลไม้แสนอร่อย

ตารางกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็ก ๒-๓ ปี

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น.	รับเด็ก
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	เคารพธงชาติสวดมนต์
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๙.๐๐ - ๐๙.๒๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๒๐ - ๐๙.๓๕ น.	พัก(รับประทานอาหารว่าง/ดื่มนม)
๐๙.๓๕ - ๐๙.๔๕ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม
๐๙.๔๕ - ๑๐.๔๕ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์ และเล่นตามศูนย์การเรียนรู้
๑๐.๔๕ - ๑๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๐๐ - ๑๑.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน และแปรงฟัน
๑๑.๔๕ - ๑๔.๐๐ น.	นอนหลับพักผ่อน
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐ น.	เก็บที่นอน, ล้างหน้า ,มัดผม,ทาแป้ง
๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐ น.	พัก รับประทานอาหารว่าง
๑๔.๓๐ - ๑๔.๕๐ น.	เกมการศึกษา
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐ น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

การจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๑ สำหรับเด็ก อายุ ๒-๓ ปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

จัดประสบการณ์ให้เด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย เป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการ ผ่านการจัดกิจกรรม ๖ กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ และเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็น ที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้เด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน จึงควรยึดหลักการ ดังนี้

๑. คำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกันจึงควรมีกิจกรรมที่หลากหลายประเภทที่ เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ
๒. มีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรม ด้วยตนเองตามความเหมาะสม
๓. มีทั้งกิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว
๔. ระยะเวลาจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
๕. เน้นให้เด็กมีสื่อของจริง ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามศูนย์ฯ
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

จุดประสงค์

๑. พัฒนาวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์ในขณะเคลื่อนไหว
๒. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๓. กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๕. รู้จักปรับตัวในการทำกิจกรรมและความร่วมมือในกลุ่ม
๖. ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
๗. พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ
๒. แอบบันทีกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แอบบัว ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
๓. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ ประเภทเคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๔. การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยการเปล่งเสียง
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แอบบัว ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และมีความเป็นกันเอง
๒. ควรเริ่มกิจกรรมเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก
๓. ควรให้เด็กแสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระ และไม่ควรบังคับ ถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมควรให้เวลาและให้โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์
๒. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
๔. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กิจกรรม

๑. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม
๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน
๔. การทดลอง / ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา
๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
๖. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเองเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่อง
๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรยึดหลักการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด
๒. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด
๓. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสนใจของเด็ก และความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ

กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพหรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้ คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
๒. ให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
๓. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
๔. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง
๖. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
๗. ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

กิจกรรม

๑. จัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โดยให้เด็กรับผิดชอบช่วยจัดอุปกรณ์
๒. สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส
๓. ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความสนใจของตน
๔. สร้างข้อตกลงในการเปลี่ยนหมุนเวียนทำกิจกรรม
๕. แนะนำอุปกรณ์วิธีใช้และคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม
๖. เมื่อทำงานเสร็จต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และนำเสนอผลงานของตน

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก
๒. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องพร้อมทั้งสาธิตให้ดู
๓. เก็บผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก
๔. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียวตลอดเวลาควรกระตุ้นเร้าและจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง

กิจกรรมเสรี / เล่นตามศูนย์

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ ภายในศูนย์เด็กเล็ก เช่น ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์ร้านค้า ศูนย์บ้าน เป็นต้น ศูนย์ต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่น ได้อย่างเสรี ตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๔. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผนและตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๕. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

กิจกรรม

๑. แนะนำศูนย์เรียนรู้ใหม่ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้ เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องชั่ง ฯลฯ
๒. สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน
๓. เปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผนตัดสินใจ เลือกเล่นอย่างอิสระ โดยมีครูคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่น พร้อมทั้ง ให้คำชี้แนะช่วยเหลือเด็กในการเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ โดยเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ อย่างน้อย ๑ – ๒ อย่าง ในแต่ละวัน
๒. ขณะเด็กเล่นควรสังเกตพฤติกรรมของเด็กแ่อย่างใกล้ชิด
๓. หากศูนย์ใดมีเด็กมากเกินไปควรให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๔. สื่อเครื่องเล่นในแต่ละศูนย์ ควรสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเพื่อออกกำลังกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่นเช่น

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๒. การเล่นทราย
๓. การเล่นน้ำ
๔. การเล่นสมมติในบ้านจำลอง
๕. การในศูนย์ช่างไม้
๖. การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา
๗. การเล่นเกมการละเล่น

จุดประสงค์

๑. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี
๓. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เรียนรู้การตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง กติกาในการเล่น
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. การสาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจ
๕. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
๖. เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยกันเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การได้ดีอยู่เสมอ
๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน
๓. ขณะเด็กเล่นครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด
๔. หลังเลิกกิจกรรม ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก

การเล่นเกมการศึกษา

เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาง่าย ๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการสังเกต เปรียบเทียบ
๒. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๓. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. ปลุกฝังให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ การแข่งขัน ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ในกรณีที่เล่นเป็นเกมใหม่ ครูควรแนะนำ สาธิต อธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ
๒. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
๓. ขณะเด็กเล่นครูมีหน้าที่เพียงผู้แนะนำ
๔. เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วควนฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย

ตัวอย่างเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่
 - จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
 - จับคู่ภาพกับเงา
 - จับคู่ภาพสัมพันธ์
 - จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
 - จับคู่ภาพกับโครงร่าง
 ฯลฯ
๒. เกมภาพตัดต่อ (ที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้)
๓. เกมจัดหมวดหมู่
๔. เกมโดมิโน
๕. เกมเรียงลำดับ

ข้อเสนอแนะ

๑. การเล่นเกมการศึกษาในระยะแรกควรเริ่มใช้ของจริง
๒. การเล่นเกมในแต่ละวันอาจให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และชุดเก่า
๓. อาจให้เด็กหมุนเวียนเล่นเกมตามความเหมาะสม
๔. การเล่นเกมเมื่อเล่นเลิกแล้วควรจัดเก็บรวบรวมไว้เป็นชุด ๆ

๘. การจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียดด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติตามการจัดบรรยากาศการเรียนรู้จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมการจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีสุขอนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนองการทำกิจกรรมต่างๆอย่างคล่องตัวและตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลายลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะดวกความปลอดภัยความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัวสดใส่กระฉับกระเฉงบ้านและสถานที่เลี้ยงดูเด็กที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือมีการถ่ายเทอากาศที่ดีมีอุณหภูมิที่เหมาะสมมีแสงสว่างพอเพียงมีความสงบที่จะทำให้กิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิที่ให้แก่วัสดุของใช้และผลงานมีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูลแต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออกพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพเป็นการจัดการบ้านและสถานที่ดูแลเด็กตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุขการจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันซึ่งจะเกิดความสะดวกปลอดภัยราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้ใหญ่นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎระเบียบกติกาข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันการจัดบรรยากาศด้านจิตภาพจึงมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีท่าทีที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็กสนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆมีสถานที่ที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมตัวหรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพังต้องการความสงบให้อิสระเด็กในการสื่อสารเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่างๆรวมทั้งกฎระเบียบต่างๆสามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น

การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่นการทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคมมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นสนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิดความรู้สึกรู้สึกพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆจัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเด็กได้แสดงความเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆเช่นการกำหนดข้อตกลงกติกากฎระเบียบต่างๆการแบ่งหน้าที่การฝากการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่เกิดด้วยวิธีการเดียวได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคลพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งของและกระบวนการต่างๆรวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆและพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคมโดยการเตรียมสื่อวัสดุที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆอย่างกว้างขวางการที่เด็กอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สื่อ

สื่อเป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ของเด็กอายุช่วง ๒-๓ ปี จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้นการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็นของเล่นที่เลียนแบบของจริงนิทานและเพลงดังนี้

๑. ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็กของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่นของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุสิ่งของเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาดซึ่งการจัดหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็กของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ ของจริงเป็นของเล่นที่เป็นสิ่งของหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริงของเล่นชิ้นแรกที่มีคุณค่าต่อชีวิตเด็กมากที่สุดคือพ่อแม่ซึ่งเห็นได้ชัดว่าทารกจะสนใจมองหน้าพ่อแม่มากกว่าสิ่งอื่นและหันตามเสียงของพ่อแม่การเรียนรู้ของทารกจะเริ่มต้นจากการรับรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตจริงไปสู่การรับรู้ภาพสัญลักษณ์ตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการทางสติปัญญาของจริงที่เด็กเล่นได้เช่นช้อนถ้วยชามพลาสติกเป็นต้น

๑.๑.๒ ของเล่นเลียนแบบของจริงเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันอาจทำจากวัสดุประเภทไม้พลาสติกโลหะหรือกระดาษก็ได้เช่นตุ๊กตาสัตว์ขนอ่อนนุ่มตุ๊กตาคนลูกบอลเด็กเล่นรถเด็กเล่นของเล่นเครื่องครัว/เครื่องใช้ในบ้านเป็นต้น

๑.๑.๓ ของเล่นสร้างสรรค์เป็นของเล่นที่สร้างขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวสามารถประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่นเช่นตัวต่อพลาสติกพลาสติกสร้างสรรค์บล็อกพลาสติก/ไม้วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/การปั้น/การประดิษฐ์เป็นต้น

๑.๑.๔ ของเล่นเพื่อการศึกษาเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นมีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการสังเกตทักษะกล่ามเนื้อมือประสานสัมพันธ์กับตาทักษะการคิดเช่นไม้บล็อกเกมภาพติดต่อเกมโดมิโนเป็นต้น

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้านเป็นของเล่นที่สร้างขึ้นจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วยเช่นโมบายล์ปลาตะเพียนใบลานตะกร้อใบลานตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟางกิ่งहनลมใบตาลล้อกลิ้งไม้ไผ่กติกแตนสานใบมะพร้าวกะลารองเท้าและปั้นดินเหนียวรูปสัตว์เป็นต้น

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็ก

ของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้เล่นแบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัสเป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็กในการมองเห็นได้ยินและสัมผัสเช่นโมบายล์รูปทรงขาว-ดำ/หลากสีของเล่นเขย่า/บีบแล้วมีเสียงของเล่นมีผิวสัมผัสเรียบขรุขระของเล่นหยิบจับไว้ในมือได้เสียงเพลงเป็นต้น

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหวเป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้กระตุ้นให้เด็กใช้กล้ามเนื้อแขนขาเช่นลูกบอลของเล่นลากจูงได้ของเล่นไถลานของเล่นมีล้อเลื่อนเป็นต้น

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือ - ตัวเป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อมือและตาอย่างมีจุดหมายเช่นกระดานค้อนตอกกลองหยอดรูปทรงของเล่นร้อยลูกปัดเม็ดโตของเล่นร้อยเชือกตามรูของเล่นผูกเชือก/รูปชิป/ติดกระดุมเป็นต้น

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษาเป็นของเล่นที่ช่วยในการฟังการสื่อสารทางด้านการฟังการพูดเล่าเรื่องเช่นหนังสือภาพนิทานเทพเพลงเด็กเครื่องดนตรีหุ่นมือเป็นต้น

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกตเป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบการจำแนกหรือจัดกลุ่มเช่น
ของเล่นรูปทรงเรขาคณิตแผ่นภาพจับคู่บล็อกต่างสีต่างขนาด เป็นต้น

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิดเป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหาคิดใช้เหตุผลเช่นภาพ
ตัดต่อตัวต่อภาพปริศนาบล็อกไม้ เป็นต้น

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้างจินตนาการตามความ
นึกคิดหรือแสดงบทบาทสมมติเช่นบล็อกไม้ตัวต่อของเล่นเครื่องครัวของเล่นร้านค้าของเล่นเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น

๑.๓ ของเล่นตามวัย เด็กมีความสนใจของเล่นแตกต่างกันตามความสามารถของวัยดังนี้

๑.๓.๑ ของเล่นสำหรับเด็กอายุ ๒ – ๓ ปี มักเป็นของเล่นที่ฝึกทักษะการเคลื่อนไหวการประสาน
สัมพันธ์มือ-ตามาใช้กล้ามเนื้อมือ-ข้อมือการสังเกตเปรียบเทียบความจำความคิดสร้างสรรค์เช่นของเล่นลากจูงและ
ผลักไปมาได้ กระดาน ค้อนตอก บล็อกไม้ ภาพตัดต่ออย่างง่าย ตัวต่อพลาสติกขนาดใหญ่ ตุ๊กตาของเล่นจำลอง
 เป็นต้น

๑.๔ การเลือกของเล่นเด็ก หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๔.๑ ความปลอดภัยในการเล่นของเล่นสำหรับเด็กอาจทำได้ด้วยไม้ผ้าพลาสติกหรือโลหะที่ไม่มี
อันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคมหรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักง่ายตลอดจนทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็ก
ในสิ่งที่ทาหรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไปจนทำให้เด็กกลืนหรือหยิบใส่รูจมูกหรือเข้าปากได้รวมทั้งมี
น้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้

๑.๔.๒ ประโยชน์ในการเล่นของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้อยากเห็นมีสีสัน
สวยงามสะดุดตาเด็กมีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือ
แก้ปัญหาช่วยในการพัฒนาการเคลื่อนไหวและการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วทั้งยังเสริมสร้างการพัฒนา
ประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน

๑.๔.๓ ประสิทธิภาพในการเล่นของเล่นที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่ายเหมาะกับระดับ
อายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็กของเล่นที่ยากเกินไปจะบั่นทอนความสนใจในการเล่นของเด็กและทำ
ให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่ายส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไปทำให้เด็กเบื่อไม่ยอมเล่นได้ นอกจากนั้นของเล่นควรทำให้เด็กได้
ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนดัดแปลงใช้ประโยชน์
หลายโอกาสหลายรูปแบบหรือเล่นได้หลายคน

๑.๔.๔ ความประหยัดทรัพยากรของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วยเทคโนโลยีที่
ทันสมัยมีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไปหากแต่เป็นวัสดุของหรือของเล่นที่
สามารถจัดหาได้ง่ายมีราคาย่อมเยาและมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้าน
หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒. นิทาน

นิทานเป็นสื่อเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็กเพราะเด็กมีธรรมชาติที่อยากได้ยินเรื่องผู้คน
รอบข้างเราสามารถอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่ยังเป็นทารกจะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือถือเป็น
การบ่มเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแนบชิด

๒.๑ ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กในทุกด้านดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของนิทานทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ –จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท้องบทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการเด็กจะมีอารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำจำประโยคและเรื่องราวในหนังสือได้รู้จักเลียนแบบคำพูดเข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่านรู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ววิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราวเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วยในการเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี ๒ วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์เป็นการเล่านิทานด้วยการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและลีลาของผู้เล่าซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็กโดยค่อยๆเริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจนลีลาของการเล่าช้าๆและเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ

๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดังและประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆแต่ได้ใจความการเล่าควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่ออีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูดอื่นๆที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก

๓) การใช้น้ำเสียงสีหน้าท่าทางควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครไม่ควรพูดเนือยๆเรื่อยๆเพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น

๔) การนั่งเล่าเรื่องควรจัดหาเก้าอี้นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็กควรเว้นระยะห่างของการนั่งเผชิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง

๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน๑๕นาทีโดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็กซึ่งไม่ได้ให้ความสนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

๖) การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่าควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับกับเรื่องราวที่ได้ฟังให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วยอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภทได้แก่

๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ให้แก่เด็กได้ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์พืชบุคคลสำคัญสถานที่สำคัญชาวและเหตุการณ์ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

๒) วัสดุเหลือใช้สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการแต่ยังมีประโยชน์เช่นภาพจากหนังสือนิตยสารกิ่งไม้กล่องกระดาษสิ่งเหล่านี้อาจนำมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องได้

๓) ภาพใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่นภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผ่นภาพพลิกหลายๆแผ่นขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง

๔) หุ่นจำลองใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือหุ่นเชิดหุ่นชัก

- ๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่องใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายที่ละภาพ
- ๖) หน้ากากทำเป็นรูปตัวละครใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ
- ๗) เทปนิทานหรือเรื่องราวใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว
- ๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่องใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

๒.๓ การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจหนังสือคือความสุขหนังสือคือเพื่อนหนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิตการสร้างนิสัยรักการอ่านให้ลูกจึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็กเด็กจะรักหนังสือได้จากการที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการเด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมากในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังและจะเติบโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือและรักการอ่านการอ่านนิทานให้เด็กฟังคือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียวหรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียวแต่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วยนิทานเป็นสื่อสำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทานมักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทานอีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วตามมาเช่นสมองพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

การเลือกนิทานให้เหมาะสมกับช่วงวัย

เด็กช่วง ๒-๓ ปี

เป็นช่วงที่เด็กรู้จักเรียนรู้เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้นช่างจดจำเลียนแบบแยกความแตกต่างของสิ่งต่างๆ รอบตัวได้มากขึ้นรู้จักสีขนาดรูปร่างตัวอักษรตัวเลขรู้จักวิเคราะห์สงสัยตั้งคำถามสรุปสิ่งที่ได้เห็นได้ยินและจินตนาการเรื่องราวได้เองพ่อแม่ควรหานิทานที่มีความหลากหลายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านไปพร้อมๆ กันยังไม่ควรเน้นให้เด็กเรียนรู้ด้านภาษาหรือเร่งให้เด็กอ่านเขียนมากเกินไปควรส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมสิ่งที่ควรและไม่ควรทำควบคู่ไปด้วยเพื่อให้เด็กรับรู้แยกแยะและเข้าใจบทบาทของการแสดงออกทางพฤติกรรมของตนเอง

แหล่งเรียนรู้

สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๒ - ๓ ปี จำแนกออกเป็น ๒ ด้านดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในบ้านหรือสถานพัฒนาเด็กประกอบด้วย

๑.๑ สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

- พื้นที่กลางแจ้งเพื่อให้เด็กได้เล่นและออกกำลังกายได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่การทำงานประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะส่วนต่างๆ พื้นที่กลางแจ้งเป็นการจัดพื้นที่ให้เด็กได้รับอากาศบริสุทธิ์ได้รับแสงแดดมีส่วนร่วมที่เป็นร่มเงาของต้นไม้ใหญ่มีความร่มรื่นเมื่อต้องการพักผ่อนหรือผ่อนคลายจากการออกกำลังกาย

- เครื่องเล่นสนามที่มีความหลากหลายตามวัยของเด็กมีจำนวนที่เพียงพอกับผู้เล่นและเป็นเครื่องเล่นที่ปลอดภัย

- บริเวณที่ร่มรื่นสวยงามสะอาดเพื่อให้เด็กได้สัมผัสสิ่งที่เป็นธรรมชาติ

- มีบริเวณสำหรับทดลองปลูกพืชหรือสวนหย่อม

- มีมุมสัตว์เลี้ยงให้เด็กได้ดูสังเกตให้อาหารศึกษาชีวิตความเป็นอยู่

๑.๒ สภาพแวดล้อมภายในอาคาร

- พื้นที่ต่างๆตามความเหมาะสมห้องจัดกิจกรรมห้องอาหารห้องนอนพื้นที่อ่านหนังสือห้องน้ำห้องส้วมห้องเหล่านี้ต้องสะอาดอากาศถ่ายเทได้ดีมีความสะดวกในการใช้งานและมีความปลอดภัยสูง
- มุมการเล่นเป็นการจัดมุมประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจมุมการเล่นเหล่านี้เป็นการจัดมุมที่ตอบสนองความต้องการในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของเด็กๆขณะเดียวกันจะมีมุมที่จัดให้เด็กทดลองค้นคว้าสืบค้นแสวงหาความรู้เช่นมุมวิทยาศาสตร์มุมสืบค้น
- สื่ออุปกรณ์วัสดุและของเล่นซึ่งเป็นสื่อวัสดุที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆรวมทั้งสื่อสิ่งเร้าที่สนับสนุนการแสวงหาความรู้ของเด็กส่วนของเล่นเป็นของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการครบเป็นของเล่นที่สามารถเล่นได้หลายคนและสามารถนำมาเล่นใหม่ได้หลายรูปแบบ ฯลฯ

๑.๓ สภาพแวดล้อมด้านบุคลากรก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆทั้งกลุ่มเด็กกับเด็ก

เด็กกับครูและบุคลากรเด็กกับผู้ปกครองบุคลากรกับผู้ปกครองซึ่งรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรจะส่งผลต่อบรรยากาศในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทำให้เด็กรับรู้บรรยากาศหากบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรเด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุขจากแหล่งเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขณะเดียวกันบุคลากรต่างๆจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลความรู้ต่างๆแก่เด็กได้อีกทางหนึ่ง

๒. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้นอกอาคารในที่นี้ขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติ

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเช่นอุทยานการศึกษาในวัดและในชุมชนอุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเลอุทยานแห่งชาติในท้องถิ่นแถบภูเขาหอสุมุดห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์ ท้องถิ่นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่งเป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชนเช่นโบสถ์วิหารศาลาการเปรียญในวัดหรือ ศาสนาสถานซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณีตลาดร้านขายของชำซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้านลานนวดข้าวสถานีอนามัยป่า ทุกแห่งล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)
ปราชญ์ชาวบ้าน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้ทรงคุณวุฒิที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิญมาให้ความรู้แก่ครู / ผู้ดูแลเด็ก นักเรียน

ที่	แหล่งเรียนรู้	หมู่ที่	รายละเอียด	กิจกรรมที่ทำเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	หน่วยการเรียนรู้
๑	วัดพระนอนหนองผึ้ง	๔	พระครูพุทธไสยรักษ์ เจ้าอาวาสวัดพระนอนหนองผึ้ง	สอนเด็กสวดมนต์ สอนเด็กทำสมาธิและการกราบพระ ตามแบบวิถีพุทธ สอนวิธีปฏิบัติตนตามแบบวิถีของพุทธ	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
๒	พิพิธภัณฑสถานศิลปกรรม	๕	นางณัฐรดี ฮวดเจริญ	-ประวัติความเป็นมาของตำบลหนองผึ้ง	สายใยชุมชน
๓	นางบัวผัน เรือนชัย	๖	-ทำขนมพื้นบ้าน	-สอนการทำขนมพื้นบ้าน	ชื่นชมอาชีพ
๔	นายนพดล คำมูล	๖	-ทำของเล่นพื้นบ้าน	-สอนศิลปะการประดิษฐ์ของเล่นพื้นบ้าน	ชื่นชมอาชีพ
๕	นางสุภานันท์ ศรีราชวงศ์	๕	- ทำบายศรีสู่ขวัญ	-วิทยากรสาธิตการทำบายศรีสู่ขวัญ	ดอกไม้งามตา
๖	ผู้ปกครองนักเรียน ผู้สูงอายุในชุมชน	๕	- การประดิษฐ์กระทงจากวัสดุธรรมชาติ	- วิทยากรสาธิตการทำกระทงจากวัสดุธรรมชาติ	วันลอยกระทง
๗	ผู้ปกครองนักเรียน	๔	-ทำสลัดผลไม้ -ทำส้มตำผลไม้ -ทำวุ้นผลไม้	-วิทยากรแนะนำเกี่ยวกับวิธีการทำอาหารว่างจากผลไม้	อร่อยผักผลไม้
๘	โรงขนมจีน นางนุชรา หอมนวล	๖	-ทำขนมจีนทั้งปลีและส่ง	-สาธิตการทำขนมจีนจากแป้งข้าวหมก	ชื่นชมอาชีพ เติบโตเพราะเมล็ดข้าว
๙	นายนิคม ปัญญา	๓	-การทำม้กก้านกล้วย/ปิ่นก้านกล้วย	-วิทยากรสาธิตการทำม้กก้านกล้วย/ปิ่นก้านกล้วย	เรียนรู้เรื่องจังหวัด

ที่	แหล่งเรียนรู้	หมู่ ที่	รายละเอียด	กิจกรรมที่ทำเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	หน่วยการเรียนรู้
๑๐	ผู้สูงอายุในชุมชน	๕	วิทยากรท้องถิ่น การทำน้ำสมุนไพร	สนับสนุน ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ่ง (ศูนย์ ๒)	เรียนรู้เรื่องจังหวัด
๑๑	โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพประจำตำบล หนองผึ่ง	๕	การดูแลสุขภาพ รักษาโรคต่างๆ	ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาเด็ก การให้ความรู้ กับผู้ปกครองในการป้องกันโรค	สุขสดใสในร่างกาย
๑๒	โรงเรียนวัดพระนอน หนองผึ่ง	๖	โรงเรียนประจำตำบลหนองผึ่ง	แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	เรียนรู้เรื่องโรงเรียน
๑๓	ผู้สูงอายุในชุมชน	๕	การออกกำลังกาย	สนับสนุนการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย	ทุกวันนี้ออกกำลังกาย

ศูนย์การเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองผึ้ง (ศูนย์ ๒)

ศูนย์การเรียนรู้มี ๑๓ ศูนย์ ตามแนวทางการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

๑. **ศูนย์หนังสือ** ศูนย์หนังสือ อาจจะมีชั้นวางหนังสือ หรือกระบะเป่า หรือฉากพับได้ เป็นที่วางหนังสือ ควรจัดอยู่ในมุมเงียบ อาจจะมีตู้ใส่ หรือโต๊ะ เก้าอี้เล็ก ๆ จัดตกแต่งให้กะทัดรัด ชวนให้อยากเข้าไปนั่ง ไม่ควรเอาหนังสือเข้ามาจัดที่ละมาก ๆ ควรนำหนังสือที่เหมาะสมกับหน่วยการจัดประสบการณ์ไว้ทุก ๆ ครั้ง
๒. **ศูนย์บ้าน** อุปกรณ์ควรมีดังนี้ เตียนนอน โต๊ะเครื่องแป้ง เสื้อผ้า ตุ๊กตา เปลนอน ชุดเครื่องเล่น หม้อข้าวหม้อแกง ชุดน้ำชา โต๊ะทำครัว เครื่องเล่น โทรศัพท์ เตาหุงต้ม ไม้กวาด ถังขยะ เป็นต้น ศูนย์บ้านมักจะประสบผลสำเร็จเพราะ
 - ๑) มีของเล่นไม่เพียงพอ
 - ๒) ไม่ได้จัดสื่อใหม่ ๆ ผลัดเปลี่ยน
 - ๓) มีของวางทิ้งไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
๓. **ศูนย์วาดภาพสีเทียน** ที่ศูนย์ควรมีอุปกรณ์ดังนี้ ดินสอสีเทียนต้องมีขนาดใหญ่ กระดาษอัดสำเนา เหลือใช้ชนิดที่มีตัวหนังสือหน้าเดียว ที่ใส่ดินสอสีเทียน
๔. **ศูนย์งานกระดาษ** เล่นได้ ๔ คน มีกิจกรรมดังนี้ การฉีกกระดาษ การตัดกระดาษ การฉีกกระดาษ การพับกระดาษ
๕. **ศูนย์ปั้น** อาจใช้ดินเหนียว ดินน้ำมัน หรือแป้งทำขนมก็ได้ ศูนย์นี้เป็นศูนย์เครื่องเล่นที่ให้ความพอใจแก่เด็ก เราใจเด็กให้เล่น ช่วยคลี่คลายอารมณ์เด็ก ที่จะเล่นทักษะการใช้มือกับตัวร่วมกัน และการทำงานร่วมกับเพื่อน
๖. **ศูนย์สีน้ำ** อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ สีน้ำ จานสี พู่กัน กระดาษ A ๔
๗. **ศูนย์กิจกรรมพิเศษ** เสนอแนะไว้ดังนี้
 - การหยดสีบนกระดาษเปียก
 - การเทสี
 - การพับสี
 - การเป่าสี
 - การเขียนภาพด้วยฟองน้ำ
 - การเขียนภาพบนกระดาษเปียก
 - การเขียนภาพด้วยเชือก หรือด้วยหลอด
 - การเขียนภาพด้วยต่างประทับ
 - การลูบสี
 - การพิมพ์ด้วยกระดาษ

- การภาพพิมพ์ด้วยพีช
- การพิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ
- การร้อยสับนกระดาดเปียก
- การเขียนภาพด้วยการกาวน้ำ รอยทรายสี
- การเล่นละเลงแป้งสีด้วยนิ้วมือ
- การละเลงโคลนด้วยนิ้วมือ
- การเล่นประดิษฐ์เศษวัสดุ

๘. **ศูนย์ทักษะ** ศูนย์นี้มีได้ให้เด็กนั่งโต๊ะอ่าน เขียน คณิตศาสตร์ และภาษาไทย แต่เน้นไปทางการฟัง พูด อ่าน

๙. **ศูนย์ดนตรี** ควรอนุญาตให้เด็กได้ทดลองเล่นอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดเสียงดนตรีได้อย่างอิสระ อุปกรณ์ศูนย์ดนตรี เช่น กระทบ ท่อโลหะ ฝาน้ำอัดลม และฝากระป๋องต่าง ๆ กระดิ่ง ลูกขัด เหล็กสามเหลี่ยม ฯลฯ

๑๐. **ศูนย์บล็อก** สื่อที่ใช้มีดังนี้

- ไม้บล็อก
- ท่อนไม้ที่เกี่ยวข้องกันได้ทำนองรถไฟพ่วง
- รถและเรือที่พ่วงกันได้ ๒ ชุด
- หุ่นจำลองคนและสัตว์
- รถบรรทุก รถยนต์ รถโดยสาร รถสินค้า (ของเล่น)
- ตุ๊กตาไม้บล็อก

ประโยชน์ที่เด็กได้รับจากการที่เขาได้เล่นกับไม้บล็อก

๑. ช่วยให้เด็กแสดงความรู้สึกออกมา
๒. ช่วยให้เด็กได้ระบายความรู้สึกก้าวร้าวระราน
๓. ช่วยให้เด็กได้ระบายความกังวลใจและความกลัวที่จะผิดหวัง
๔. ช่วยให้เด็กบรรลุความสำเร็จ
๕. ช่วยให้เด็กมีความเป็นระเบียบ มีการตัดสินใจ และการมีเหตุผล
๖. ช่วยให้เด็กได้พัฒนาการทางสังคม
๗. ช่วยให้แสดงการเล่นบทบาทสมมติ การละเล่นแบบคิดฝัน

๑๑. **ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัส**

ชั้นแห่งการพัฒนาการในการเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

- จำต้องลูบคลำเครื่องเล่นอย่างเงอะงะ งุ่มง่าม
- ค่อย ๆ ทวีความชำนาญขึ้นทีละน้อย
- เริ่มต้นที่จะมองเห็นความสัมพันธ์กันของเครื่องเล่นนั้น ๆ
- ใส่หมุดหรือจุกไม้ลงได้ถูกต้องตามโครงหรือหุ่นที่รับรอง

- ทำไปตามโครงการที่คิดไว้ ด้วยความรอบคอบเป็นระเบียบ
- มีความสนใจในรูปร่างลักษณะของสิ่งที่ไว้ ๆ แหว่ง ๆ และสามารถประกอบรูปภาพที่ตัดออกเป็นชิ้น ๆ สำหรับต่อเล่นได้
- แสดงความสามารถในการทำงานและความรู้สึกภูมิใจในทักษะของตน

๑๒. ศูนย์น้ำ

ศูนย์น้ำมีประโยชน์ คือ

- ช่วยระบายความก้าวร้าวระรานของเด็ก
- ผ่อนคลายอารมณ์ของเด็ก
- ช่วยให้เด็กได้เล่นเข้าหมู่เข้าพวก
- ช่วยจัดสิ่งที่เด็กชอบ ให้เด็กได้เล่นแทน

การเล่นกับน้ำ เช่น ใช้สายยาง เป่าน้ำเล่นให้เป็นพอง เล่นชักผ้าเสื่อผ้าตุ๊กตา เล่นอาบน้ำให้ตุ๊กตา เล่นล้างมือ เล่นรดน้ำต้นไม้ เล่นทาสีด้วยน้ำ เล่นฉีดยาด้วยสายยาง เล่นเลี้ยงน้ำชา เล่นล้างถ้วยล้างชาม เล่นตวงน้ำและรินน้ำ เล่นลอยสิ่งของวัตถุ ต่าง ๆ เล่นดูตุน้ำ หรือน้ำนมด้วยหลอดพลาสติก และหิ้วน้ำไปเล่นในบ่อทราย

๑๓. ศูนย์เล่นกับทราย เล่นได้ทั้งในบ่อทรายขนาดใหญ่ และศูนย์การเรียนรู้ ชั้นแห่งพัฒนาการในการเล่นกับทรายของเด็ก

- ทดลองเล่นด้วยการให้เม็ดทรายร่วงลอดออกทางระหว่างช่องของนิ้วมือ
- ทดลองเล่นด้วยการใส่ทรายในภาชนะแล้วก็เทออก ทำซ้ำ ๆ กัน เช่นนี้บ่อย ๆ
- ทดลองใช้มือตบทรายเล่น หรือเอาทรายกลบขาทั้งสอง
- ทดลองเล่นด้วยการขุดทรายเล่นให้เป็นโพรง แล้วสอดมือเข้าไปในโพรงนั้น
- ทดลองเล่นโดยการโยกทรายขึ้นเป็นกอง ทำเป็นปราสาททราย เจดีย์ทราย หรือเล่นทำอุโมงค์
- ทดลองเล่นด้วยการใช้พลั่ว เสียมด้ามสั้น ๆ ขุดทราย ทำเป็นอุโมงค์แม่น้ำหรือภูเขา
- ทดลองด้วยการตกแต่ง ประดับเจดีย์ทราย ปราสาททราย

หมายเหตุ

๑. ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดศูนย์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้สนองต่อความต้องการของเด็ก และแฝงไว้ด้วยสิ่งที่ได้ก็จะได้รับประสบการณ์พื้นฐานด้วยตนเอง โดยอาจจัดเป็นศูนย์เฉพาะประเภทความต้องการ ซึ่งรวมถึงมุมการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนด้วย
๒. ศูนย์การเรียนรู้ที่จัดประจำประกอบด้วย ศูนย์หนังสือ ศูนย์บ้าน ศูนย์ดนตรี ศูนย์บล็อก ศูนย์น้ำและศูนย์ทราย
๓. ศูนย์การจัดกิจกรรมที่ต้องจัดเนื้อหาประจำหน่วยซึ่งอาจปรับเปลี่ยนทุกวันหรือทุกสัปดาห์ได้ตามความเหมาะสมประกอบด้วย ศูนย์วาดภาพด้วยสีเทียน ศูนย์งานกระดาษ ศูนย์ปั้น ศูนย์สีน้ำ ศูนย์กิจกรรมพิเศษ ศูนย์ทักษะ ศูนย์เครื่องเล่นสัมผัส โดยครูส่งเสริมให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมตามศูนย์ต่าง ๆ ครบทั้ง ๑๓ ศูนย์หรืออย่างน้อย ๖ ศูนย์ ในหนึ่งสัปดาห์

๙. การประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๒ -๓ ปี เป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องครบทุกอายุและครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่ด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญาเพื่อเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตั้งนั้นพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ ๒ -๓ปีหลักการประเมินพัฒนาการขั้นตอนการประเมินพัฒนาการการเลือกวิธีและใช้เครื่องมือในการประเมินพัฒนาการจะต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านจึงจะทำให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

หลักการประเมินพัฒนาการคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านทั้งทางร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาจะประเมินควบคู่กับการอบรมเลี้ยงดูหรือการจัดประสบการณ์ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องเข้าใจพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กตามวัยสามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง

๒. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพราะเด็กแต่ละคนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการที่ต่างกันไปเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการในแต่ละด้านดังนั้นหากมีสิ่งใดเกิดขึ้นกับพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งย่อมมีผลกระทบกับด้านอื่นๆทั้งด้านบวกและด้านลบใช้การสังเกตพูดคุยผ่านกิจวัตรประจำวัน

๓. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็กอายุ ๒ -๓ปีมีการประเมินให้หลากหลายทั้งจำนวนครั้งวิธีการเครื่องมือและสถานการณ์โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อได้ข้อมูลรอบด้านก่อนสรุปผลตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดโดยวิธีการต่างๆ ดังนี้การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆและกิจวัตรประจำวันโดยบันทึกพฤติกรรมรายวันการสนทนาโดยบันทึกคำพูดหรือข้อสนทนากการสัมภาษณ์เด็กหรือผู้ใกล้ชิดและการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กการประเมินผลงานของเด็กพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูต้องไม่เขียนเครื่องหมายใดๆที่แสดงถึงผลการตัดสินผลงานนั้นๆกล่าวคือไม่ต้องทำเครื่องหมายดาวคะแนนสัญลักษณ์หน้ายิ้มสัญลักษณ์หน้าร้องไห้หรืออื่นๆในผลงานของเด็กการสนทนาเกี่ยวกับผลงานเด็กควรทำหลังจากผลงานเสร็จแล้วเพื่อทราบความคิดหรือความในใจของเด็กที่แสดงผลงานบางครั้งผู้เลี้ยงดูอาจตีความหรือเข้าใจความคิดหรือจินตนาการของเด็กเป็นอย่างอื่นได้

การประเมินพัฒนาการไม่ใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไม่นำแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดมาประเมินพัฒนาการเด็ก

๔. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพและเด็ก (เล่มสีชมพู) และใช้คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่นเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูและการจัดการศึกษาในระดับนี้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงานพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักกับการจดบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นหลักฐานร่องรอยของพัฒนาการและระยะของการพัฒนา

๕. นำผลสรุปที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆโดยเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นหรืออาจนำผลสรุปไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นลำดับ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้านได้แก่ด้านร่างกายด้านอารมณ์จิตใจด้านสังคมและด้านสติปัญญาพิจารณากิจกรรมในการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์ที่สะท้อนพัฒนาการของเด็ก

๒. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการได้แก่แบบบันทึกเล่มสี่มุมของกรมอนามัยแบบประเมิน DSPM แบบบันทึกพฤติกรรมเหมาะที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวันเหมาะกับการบันทึกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันการบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับบันทึกลักษณะเฉพาะและปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่างๆรอบตัวด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมเพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

๓. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการหลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้วก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือั้นๆอย่างละเอียดแล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

๔. ประเมินและสรุปในการประเมินและสรุปนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลของสิ่งที่ต้องการประเมินเช่นการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการสังเกตเครื่องมือที่ใช้คือแบบสังเกตวิธีการสนทนา เครื่องมือที่ใช้คือแบบบันทึกการสนทนาอาจเป็นการบันทึกการสนทนาระหว่างเด็กกับเด็กหรือเด็กกับครูพิจารณาผลงานโดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการการประเมินควรประเมินหลายๆครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กมีพัฒนาการอย่างไรทำอะไรได้มากน้อยเพียงใดและสรุปผล

๕. รายงานผลการประเมินเมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้วพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลนี้ไปยังผู้ใดและเพื่อจุดประสงค์อะไรและจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูมีการประเมินพัฒนาการเพื่อเฝ้าระวังและเป็นข้อมูลในการพบแพทย์และอาจนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องรายงานต่อผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้ทราบว่ามีกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กนั้นส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้านได้ ตามจุดประสงค์หรือไม่เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กต่อไปนอกจากผู้บริหารแล้วผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องรายงานผลของการประเมินพัฒนาการไปยังผู้ปกครองเด็กซึ่งแต่ละสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะมีสมุดรายงานประจำตัวเด็กหรือแบบบันทึกเล่มสี่มุมของกรมอนามัยหรือแบบประเมิน DSPM ผู้เลี้ยงดูเด็กใช้สมุดรายงานหรือแบบบันทึกเล่มสี่มุมของกรมอนามัยหรือแบบประเมิน DSPM นั้นเป็นเครื่องมือรายงานผู้ปกครองได้ และถ้าผู้เลี้ยงดูมีข้อเสนอแนะหรือจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจเขียนเพิ่มเติมลงไปในสมุดรายงานได้และต้องคำนึงเสมอไม่ว่าจะใช้แบบรายงานใดข้อมูลควรจะมี ความหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ

๖. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมผู้เลี้ยงดูเด็กต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมากผู้เลี้ยงดูเด็กควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็กพูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับผู้เลี้ยงดูเด็กในการพัฒนาเด็กของตน

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร๒ทางคือจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่บ้านและจากบ้านมายังสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดี

การติดต่อกับผู้ปกครองนั้นสามารถทำได้หลายวิธีได้แก่การติดต่อด้วยวาจาการสนทนาด้วยตนเองการใช้โทรศัพท์การเยี่ยมบ้านการประชุมผู้ปกครองการติดต่อด้วยวิธีอื่นได้แก่ป้ายติดประกาศวารสารข่าวสารต้อนรับความคิดเห็นเป็นต้นทั้งนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยงานผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในกิจกรรมเล่านิทานร้องเพลงและอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสริมช่วยสังเกตเด็กบันทึกพัฒนาการและอื่นๆอีกมากมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กซึ่งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างดี

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการ

พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ ๒ -๓ ปีใช้วิธีการเครื่องมือการบันทึกอย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดวิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้มีดังนี้

๑. วิธีการสังเกต

๑.๑ การสังเกตอย่างมีระบบเป็นการสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้

เครื่องมือ

แบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์บันทึกพัฒนาการเด็กในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัยและอื่นๆ

๑.๒ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการเป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นและจดบันทึกไว้

เครื่องมือ

- แบบบันทึกพฤติกรรมเป็นการบันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างโดยบรรยายพฤติกรรมของเด็กและเขียนวันเดือนปีที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง
- แบบบันทึกรายวันเป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวันถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษาข้อดีของการบันทึกรายวันคือการชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็กจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เลี้ยงดูเด็กได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้องนอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี
- แบบบันทึกตามรายการเป็นการบันทึกที่มีข้อรายการที่ต้องการประเมินกำหนดไว้ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
- แบบบันทึกการเลือกของเด็ก เป็นการบันทึกสิ่งที่เด็กเลือกปฏิบัติกิจกรรมหรือเลือกมุกเล่น

๒. วิธีการสนทนาเป็นการสนทนารายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก

*เครื่องมือ*แบบบันทึกคำพูดหรือการสนทนาในกิจวัตรประจำวันหรือสถานการณ์ต่างๆ

๓. วิธีการสัมภาษณ์: เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวลผู้เลี้ยงดูเด็กควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระจะทำให้ผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์หรือสัมภาษณ์พ่อแม่สำหรับข้อมูลที่ต้องการเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน

๔. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล

โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆรวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมแบบฟอร์มต่างๆได้แก่แบบสอบถามผู้ปกครองแบบสังเกตพฤติกรรมแบบบันทึกสุขภาพอนามัยที่แสดงความก้าวหน้าเอาไว้ในแฟ้มผลงานเพื่อผู้เลี้ยงดูเด็กจะได้

ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้องขอควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงานมีดังนี้คือ

๔.๑ ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

๔.๒ ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครองที่สะท้อนความก้าวหน้า

๕. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็กเด็กได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดความยาวทุกครั้งที่เป็นตรวจสุขภาพพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรติดตามการเจริญเติบโตของเด็กสังเกตการเพิ่มของน้ำหนักและส่วนสูงที่เหมาะสมกับอายุตัวชี้วัดของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไปได้แก่เส้นรอบศีรษะพื่นและน้ำหนักส่วนสูง

แนวทางประเมินการเจริญเติบโตมีดังนี้

๕.๑ การวัดเส้นรอบศีรษะมีความสำคัญในการติดตามการเจริญเติบโตของสมองในเด็กที่มีเส้นรอบศีรษะเล็กกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับวัยอาจแสดงถึงความปกติของสมองได้แก่สมองเล็กกว่าปกติหรือกะโหลกศีรษะเชื่อมเร็วกว่าปกติซึ่งหากวินิจฉัยได้เร็วและส่งต่อเด็กไปรับการรักษาทันต่วงที่ช่วยแก้ไขความพิการนี้ได้ทันต่วงเดียวกันถ้าเส้นรอบศีรษะวัดได้มากกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับวัยเด็กซึ่งแสดงถึงเด็กมีหัวโตผิดปกติอาจเกิดจากโรค Hydrocephalus หรือมีน้ำในสมองมากกว่าปกติโรคนี้หากวินิจฉัยได้เร็วและได้รับการรักษาทันต่วงที่ก็จะช่วยแก้ไขเป็นปกติได้เช่นกันจึงควรวัดเส้นรอบศีรษะในเด็กอายุต่ำกว่า๒ปีทุกครั้งที่ได้รับบริการ

ความยาวของเส้นรอบศีรษะแสดงการเติบโตของสมองวัดเหนือหัว

แรกเกิดยาวประมาณ ๓๕ เซนติเมตร

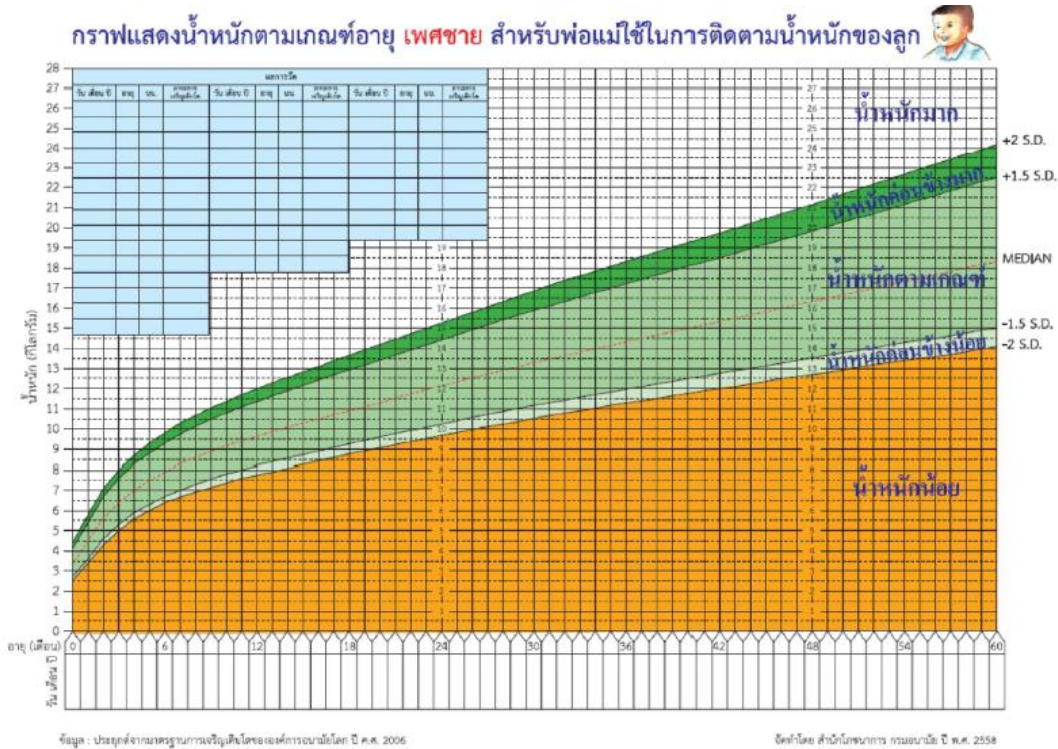
๒ - ๕ ปี เส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกปีละ ๑ ซม.

๕.๒ การประเมินการเจริญเติบโตโดยการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงและเส้นรอบศีรษะของเด็ก

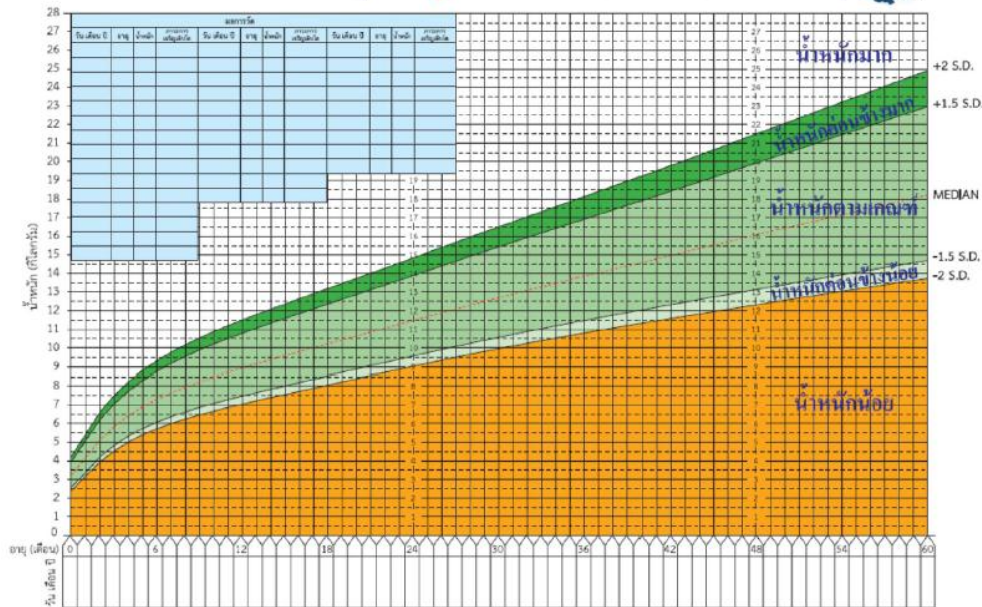
แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติซึ่งจะบอกได้ว่าขณะนั้นการเจริญเติบโตเป็นปกติสำหรับวัยของเด็กหรือไม่และบอกได้ว่าเด็กอยู่ในภาวะโภชนาการบกพร่องหรือไม่ถ้าพบเด็กอยู่ในภาวะดังกล่าวจะได้ทำการรักษาแก้ไขได้ทันต่วงที่ภาวะโภชนาการที่ดีเป็นรากฐานสำคัญของการมีสุขภาพดีตลอดชีวิตโดยเฉพาะในช่วงที่มีการเจริญเติบโตตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนถึงวัยรุ่นเนื่องจากการเจริญเติบโตมีทั้งด้านสมองและร่างกายหากขาดสารอาหารสิ่งทีพบเห็นคือเด็กตัวเล็กผอมเตี้ยซึ่งเป็นการแสดงออกทางด้านร่างกายแต่ผลที่เกิดขึ้นมิใช่แค่เพียงด้านร่างกายเท่านั้นยังมี

ผลต่อการพัฒนาสมองด้วยทำให้สติปัญญาต่ำเรียนช้าไม่สนใจสิ่งแวดล้อมเมื่อเป็นผู้ใหญ่ประสิทธิภาพการทำงานจะต่ำส่งต่อการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูสามารถสังเกตการณ์เพิ่มขึ้นของน้ำหนักและส่วนสูงที่เหมาะสมกับอายุโดยการจุดน้ำหนักลงในกราฟตามอายุของเด็กในแต่ละครั้งที่ไปชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงและเชื่อมโยงจุดน้ำหนักแต่ละจุดจะเห็นลักษณะการเจริญเติบโตของเด็กดังตัวอย่างกราฟที่ปรากฏในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย



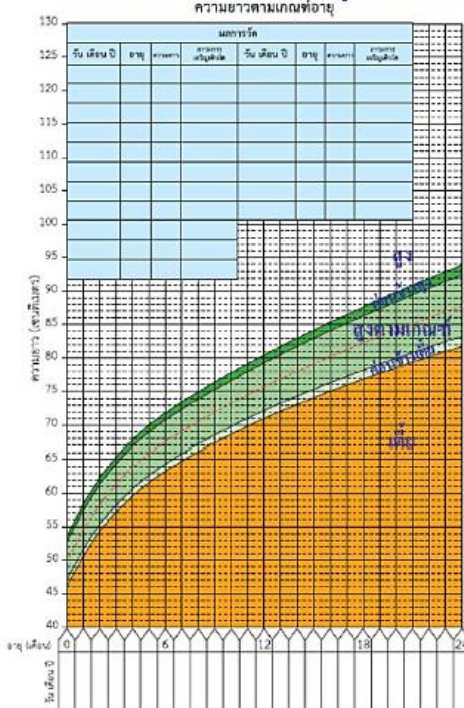
กราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ เพศหญิง สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามน้ำหนักของลูก



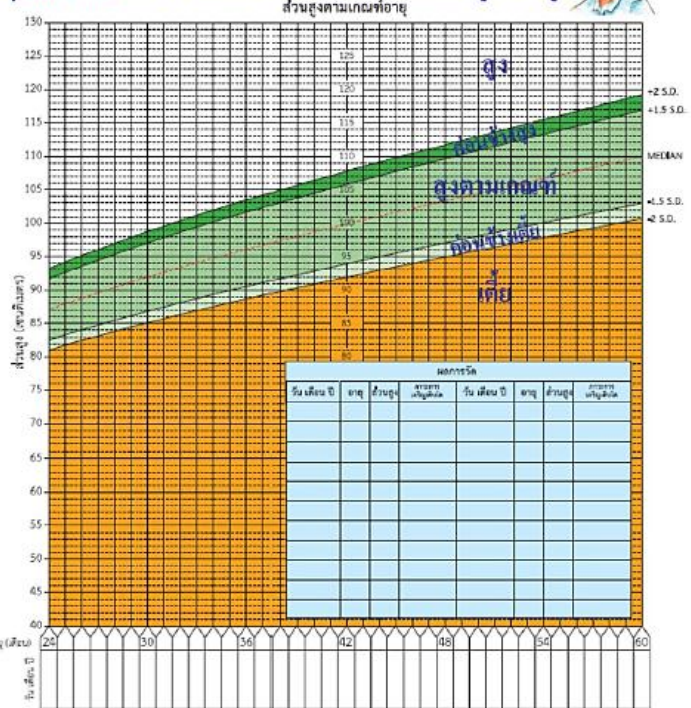
ข้อมูล : ประมวลจากมาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006

จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

กราฟแสดงความยาว/ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ เพศชาย สำหรับพ่อแม่ใช้ในการติดตามส่วนสูงของลูก

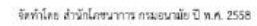
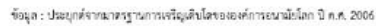


ข้อมูล : ประมวลจากมาตรฐานการเจริญเติบโตขององค์การอนามัยโลก ปี ค.ศ. 2006



จัดทำโดย สำนักโภชนาการ กรมอนามัย ปี พ.ศ. 2558

ความยาวตามเกณฑ์อายุ



นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู สามารถติดตามพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการ แบบบันทึกพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

ตัวอย่างแบบประเมินพัฒนาการสำหรับพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

แบบประเมินพัฒนาการเด็กแรกเกิด - ๓ ปี

ด้าน	0-1 เดือน	1 เดือน	2 เดือน	3-4 เดือน	5-6 เดือน
ด้านการเคลื่อนไหว	ท่าบนหน้าอก ยกศีรษะเล็กน้อย ศีรษะไม่พ้นไหล่หรือคางไม่ได้ ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ท่าบนหน้าอก ยกศีรษะขึ้นได้ 45 องศา นาน 3 วินาที ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ยกศีรษะขึ้นและชันขึ้นจนคอโดยเกร็งคอจนมองเห็นช่วงขาแล้ว ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ชันตัวขึ้นจนท่านอนคว่ำโดยเกร็งคอจนมองเห็นข้อเข่าแล้ว ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	
ด้านการใช้กล้ามเนื้อแขน มือ และลำตัวอยู่ท่า		สามารถเอื้อมมือจากท่านอนคว่ำไปจับสิ่งของหนึ่ง ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ยกแขนขึ้นจนเห็นข้อศอกได้โดยเกร็ง 180 องศา ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	เอื้อมมือจับ และใช้มือคว้าหรืออยู่ในท่านอนหงาย ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	
ด้านการใช้ประสาท	มีการสะท้อนศีรษะเมื่อมองไปทางซ้ายหรือขวามือหรือเท้าได้ ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ยกแขนขึ้นจนเห็นข้อศอกได้โดยเกร็ง 180 องศา ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	หันตามเสียงได้ ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	สนใจฟังเสียงคนและตามการบอกไปข้างหน้าเห็นได้ไกลจากตัวเด็กนาน 1 นาที ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	
ด้านการใช้ภาษา		ท่าเสียงในลำคอ (เสียง "อู" หรือ "อึอู") อย่างสุกใส ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ตอบเสียงที่คนบอกเขาว่าพูด ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	เสียงแรกของการพูดน่าจะได้ ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	
ด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม	นอนหงายตัวได้นาน 1-2 วินาที ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ใช้มือหยิบสิ่งของยกเข้าปาก ผู้ปกครองจะกระตุ้นด้วยของเล่นด้วย ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....	ใช้ปากเล่นกับสิ่งของ ☐ ทำไม่ได้ ☐ ทำไม่ถนัด วันที่.....เดือน.....ปี.....		

อายุ	7-9 เดือน	10-12 เดือน	13-18 เดือน	19-24 เดือน	25-30 เดือน	31-36 เดือน
พัฒนาการด้านภาษา	แสดงความต้องการสนใจฟังเสียง ใช้ภาษาอย่างง่าย  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	พยางค์เดียวจากคำสั้นโดย ใช้มือเกาะคำหรือปากช่วย พูด  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	มีพยางค์สองเสียง หรือ เรียงคำได้  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	ประโยคโดยมีคำช่วยอย่าง  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	ประโยคคำสั้นสั้นถึง 2 คำ  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	มีคำสั้นประโยคสั้นๆได้เอง  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี
พัฒนาการด้านการเล่น	นำของมาเล่นหรือเล่น พร้อมกันอยู่ประมาณ 2-3 วินาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 1-2 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	นำของมาเล่นหรือเล่น พร้อมกันอยู่ประมาณ 2-3 วินาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	นำของมาเล่นหรือเล่น พร้อมกันอยู่ประมาณ 2-3 วินาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	นำของมาเล่นหรือเล่น พร้อมกันอยู่ประมาณ 2-3 วินาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี
พัฒนาการด้านสังคม	เล่นตามเสียงหรือเล่น คนเดียว  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 1-2 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี
พัฒนาการด้านสติปัญญา	นำของมาเล่นหรือเล่น พร้อมกันอยู่ประมาณ 2-3 วินาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 1-2 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี
พัฒนาการด้านอารมณ์	เล่นคนเดียว  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 1-2 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี	เล่นได้มีเสียงหรือเล่นสนุก ประมาณ 2-3 นาที  ☐ ทำได้ ☐ ทำไม่ได้ วันที่...เดือน...ปี

ที่มา คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด - 5 ปี สำหรับผู้ปกครอง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

๑๐.การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุ ๒-๓ ปี กำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์ใหม่เด็กอายุ ๒-๓ ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กทุกคนเพื่อให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านแบบองค์รวมทั้งนี้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรักความเอาใจใส่ดูแลอย่างอบอุ่นใกล้ชิดและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู

ดูพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีความเชื่อและวิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแนวคิดและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงเป็นแนวทางใหม่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เหมาะสมกับวัยตั้งนั้นพ่อแม่/หรือผู้เลี้ยงดูจึงมีบทบาทสำคัญดังนี้

๑. บทบาทหน้าที่ต่อการดำเนินการตามหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุ ๒-๓ ปี เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็กซึ่งต้องการความรักความอบอุ่นและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจึงควรปฏิบัติดังนี้

- ๑.๑ ศึกษาปรัชญาการศึกษาหลักการจุดหมายเพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ
- ๑.๒ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัยช่วงอายุ ๒ - ๓ ปีให้ใช้แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

๑.๓ ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยการสังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนดรวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าหรือความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก หากพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

๑.๔ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็วช้าต่างกันพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบเด็กหรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคนแต่ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการพัฒนา

๒. บทบาทหน้าที่ต่อการอบรมเลี้ยงดู

๒.๑ พ่อแม่ พ่อแม่เป็นคนที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเด็กเพราะพ่อแม่เป็นผู้วางรากฐานของชีวิตให้แก่เด็กที่จะเติบโตขึ้นเป็นคนดีคนเก่งมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญของครอบครัวและประเทศชาติต่อไปดังนั้นพ่อแม่จึงควรปฏิบัติดังนี้

- ๑) เลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิดด้วยความรักความเข้าใจมีเมตตาเมตตาเหตุผลและปฏิบัติต่อดีอย่างสม่ำเสมอ
- ๒) ให้กำลังใจชมเชยแสดงความสนใจเมื่อลูกพยายามหรือทำสิ่งที่ดี
- ๓) เมื่อลูกทำผิดแนะนำสั่งสอนแก้ไขด้วยเหตุผลและแนะนำแนวทางที่ถูกต้องให้ไม่ละเลยหรือผลัดเวลา

๔) สอนเด็กให้มีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเช่นการไหว้ การมีระเบียบวินัยและการรักษาสิ่งแวดล้อมอาจเริ่มจากการเล่านิทานร้องเพลงกล่อมลูกเล่นดนตรี

๕) ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีไม่พูดปดไม่ทำร้ายผู้อื่นรู้จักการรับและการให้การรอคอยรู้จักขอบคุณและขอโทษ

๖) อบรมเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมพัฒนาการรวมทั้งเฝ้าสังเกตพัฒนาการของลูกแต่ละช่วงวัยถ้าพบว่าพัฒนาการของลูกช่วงวัยใดต่ำกว่าเกณฑ์ควรรีบปรึกษาแพทย์

๒.๒ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะอยู่ใกล้ชิดกับเด็กรองจากพ่อแม่และทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ความดีและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อเด็กตลอดจนดูแลส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาให้มีความเจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพและเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไปดังนั้นผู้เลี้ยงดูเด็กจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญดังนี้

๑) ปฏิบัติหน้าที่ต่อกิจวัตรประจำวันของเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่ดูแลและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันให้เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตมีพัฒนาการทุกด้านตามวัยโดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

- (๑) ทักทายโอบกอดเด็กด้วยความนุ่มนวลอ่อนโยน
- (๒) ดูแลเรื่องขับถ่ายให้เด็กถ่ายทุกวันในบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด
- (๓) ดูแลเรื่องการทำความสะดวกสบายร่างกายได้แก่ล้างหน้าแปรงฟันอาบน้ำ
- (๔) ให้นมและอาหารที่เหมาะสมกับวัย
- (๕) เล่นกับเด็กพร้อมสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกหรือการเจ็บป่วย
- (๖) ร้องเพลงเล่านิทานอ่านหนังสือให้ฟัง
- (๗) ให้อาหารว่างให้พักผ่อนนอนหลับ
- (๘) อุ้มเด็กพาเด็กเดินเล่นขี่ขบวนให้รู้จักสิ่งรอบตัว

๒) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการ

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กผู้เลี้ยงดูเด็กต้องตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กว่าเป็นเสมือนประสบการณ์ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และทักษะเช่นการใช้สายตาการฟังการเคลื่อนไหวของมือพัฒนาการกล้ามเนื้อและประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเป็นต้นนอกจากนี้ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์มีความมั่นใจกล้าแสดงออกและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้

ผู้เลี้ยงดูเด็กควรส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการโดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของและผู้คนที่อยู่รอบข้างซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าการเคลื่อนไหวการเล่นและการลงมือกระทำดังนั้นผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องส่งเสริมหรือให้โอกาสเด็กได้พัฒนาโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเช่น

- (๑) สนับสนุนให้เด็กได้เล่นสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายอาจเป็นของเล่นหรือของใช้ในบ้าน
- (๒) สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสเล่นตามจินตนาการเล่นคนเดียวหรือเล่นกับเพื่อนและผู้ใหญ่
- (๓) อ่านหนังสือให้เด็กฟังอาจให้เด็กนั่งตักหรืออ่านให้ฟังในกลุ่มย่อย ๒ - ๓ คนนอกจากนี้ควรร้องเพลงเล่นกับนิ้วมือแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องในนิทานกับเด็ก
- (๔) ส่งเสริมเด็กทางด้านสุนทรีภาพเช่นกิจกรรมด้านศิลปะการใช้สีเทียนสีน้ำพับกระดาษปั้นแป้งพิมพ์ภาพกิจกรรมด้านดนตรีการฟังดนตรีการร้องเพลงการชื่นชมธรรมชาติเป็นต้น
- (๕) ให้โอกาสเด็กเล่นกลางแจ้งเล่นน้ำเล่นทรายดินโดยมีผู้เลี้ยงดูเด็กดูแลอย่างใกล้ชิด

(๖) ให้โอกาสเด็กได้เลือกของเล่นตามที่เด็กชอบและปลอดภัย

(๗) ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเช่นของจริงตามธรรมชาติ(ใบไม้ ผลไม้ ฯลฯ) จากบุคคล (ญาติจากชุมชน ฯลฯ) จากสิ่งของ (ช้อนจานแก้วน้ำ ฯลฯ)

๓) ปฏิบัติต่อเด็กด้วยคำพูดและวิธีการที่อ่อนโยน

ผู้เลี้ยงดูเด็กควรปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยนโดยต้องทำให้เด็กรู้สึกว่ามีผู้ให้ความรักความอบอุ่นความมั่นคงปลอดภัยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางด้านทางกายสติปัญญาอารมณ์และสังคมทั้งนี้การสร้างบรรยากาศที่มั่นคงจะช่วยให้สามารถพัฒนาทางด้านจิตใจเด็กและเป็นการสนองอารมณ์ของเด็กให้รู้สึกมีค่าโดยมีวิธีการต่างๆดังนี้

(๑) กอดโอบอุ้มยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็ก

(๒) พูดคุยโต้ตอบกับเด็ก

(๓) ชมเชยเมื่อเด็กทำได้หรือมีความพยายาม

(๔) ร้องเพลงฮัมเพลง

(๕) พูดคุยหยอกล้อให้เด็กหัวเราะ

(๖) ไม่ใช้วิธีขู่บังคับทำโทษรุนแรงแกล้งให้ตกใจหรือโกรธ

๔) สังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตพฤติกรรมพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องเป็นคนที่สังเกตโดยเฉพาะพฤติกรรมที่ผิดปกติของเด็กเพื่อจะได้รับการค้นหาสาเหตุและวิธีแก้ไขได้ทันที่ทั้งนี้ในการสังเกตควรทำอย่างเป็นระบบเป็นธรรมชาติจึงจะให้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงการบันทึกต้องสังเกตเด็กเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอเช่น ๑ - ๓ เดือนต่อครั้งเพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของลักษณะพฤติกรรมที่ต่างออกไปได้ทันทั้งนี้การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมพัฒนาการและความสามารถของเด็กอาจทำได้หลายวิธีดังนี้

(๑) สอบถามจากพ่อแม่

(๒) สังเกตพฤติกรรมทั้งที่แสดงออกทางวาจาและท่าทางการพูดคุยกับเด็กหรือการเล่นกับเด็กในบางครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐานอยู่เสมอในสมุดบันทึกสุขภาพ

(๓) ดูจากความพร้อมของเด็กด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมสติปัญญา

(๔) สังเกตหรือพิจารณาจากผลงานของเด็กเช่นภาพวาดสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น

๕) ฝึกระวังความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็กนอกจากจะเป็นนักสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการเด็กแล้วการฝึกระวังความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่เด็กที่เราเลี้ยงดูเพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาดังต่อไปนี้

(๑) ฝึกระวังภาวะโภชนาการของเด็กโดยการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงและบันทึกไว้เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงและความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นได้เช่นน้ำหนักลดควรหาสาเหตุเพื่อรีบแก้ไขหรือเปรียบเทียบกับส่วนสูงเพื่อดูการเจริญเติบโตของเด็ก (สมุดบันทึกสุขภาพแม่/และเด็กกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข)

(๒) ฝึกระวังทางสุขภาพในเรื่องฉีดวัคซีนป้องกันโรคและวัคซีนอื่นๆตามช่วงอายุ

(๓) ใฝ่ระวังพัฒนาการเด็กผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถศึกษาได้จากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กคู่มือเลี้ยงลูกถูกวิธีวัยแรกเริ่มครอบครัวดีมีสุขภาพ

(๔) ใฝ่ระวังความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็กโดยผู้เลี้ยงดูเด็กต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหมั่นสังเกตความเปลี่ยนแปลงหรือความผิดปกติที่เกิดขึ้นโดยเทียบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กปกติจะช่วยให้ผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถค้นพบปัญหาพัฒนาการของเด็กและช่วยเหลือเด็กได้ตั้งแต่ปัญหายังไม่รุนแรงนักโดยพาไปตรวจสุขภาพหรือพบแพทย์ทันทีเมื่อมีอาการผิดปกติ

๖) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน

เด็กวัย ๒-๓ ปีเป็นช่วงวัยที่สำคัญยิ่งเพราะพัฒนาการหลายด้านกำลังเริ่มต้นขึ้นการจัดสภาพแวดล้อมจึงมีความสำคัญต่อเด็กและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กอย่างมากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้านควรได้รับการดูแลให้สะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๑) การจัดสภาพแวดล้อมภายในควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ก. แสงสว่างเพียงพอ
- ข. การถ่ายเทอากาศดี
- ค. พื้นห้องไม่ลื่น (ถ้าเปียกต้องเช็ด) ทำให้เกิดอันตรายได้
- ง. การจัดที่让孩子เล่นเหมาะสมมีความปลอดภัย
- จ. มีประตูกันทางเข้าออก
- ฉ. จัดเก็บสารมีพิษของมีคมปลายแหลมเป็นสัดส่วนพ้นมือเด็กหรือใส่ตู้และปิดให้มิดชิด
- ช. จัดหาของใช้ของเล่นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและจัดวางให้เป็นระเบียบ
- ซ. มีการตรวจตราของเล่นเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรงปลอดภัยและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

(๒) การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ก. สภาพภายนอกมีบรรยากาศร่มรื่นมีร่มเงาปลูกไม้ดอกไม้ประดับหรือไม้กระถางสำหรับที่ไม่มีบริเวณ
- ข. มีความสะอาดสวยงาม
- ค. ที่เล่นสำหรับเด็กต้องร่มรื่นปลอดภัยและมีบริเวณกว้างพอที่จะ让孩子เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระมีที่พักนั่งเล่น

๒.๓ ชุมชน การที่เด็กจะเติบโตเป็นอนาคตที่สดใสของชุมชนได้เด็กต้องอาศัยการสนับสนุนจากชุมชนชีวิตเด็กเริ่มต้นจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูโดยมีชุมชนรวมดูแลสิทธิเด็กและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนเป็นศูนย์การเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

ปัจจุบันชุมชนต่างๆมีการรวมตัวเข้มแข็งขึ้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหน่วยงานต่างๆของรัฐและองค์กรเอกชนจะช่วยให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพมีผู้ที่รอบรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดูแลประจำสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและสนับสนุนให้จำนวนของผู้เลี้ยงดูเด็กมีปริมาณที่พอเพียงกับจำนวนเด็กช่วยให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กและสวัสดิการชุมชนคือหน่วยหนึ่งที่สำคัญของสังคมสามารถช่วยสร้างสรรค์และสนับสนุนให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีคุณภาพเริ่มต้นทางการศึกษาเพื่อคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง

การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กอายุ ๒-๓ ปี ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวแต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้านประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่มักจะเป็นครอบครัวเดี่ยวพ่อแม่ต้องนำเด็กไปรับการเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็กดังนั้นผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็กควรดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามปรัชญาและหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านรวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาเด็กดังนั้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยดังนี้

๑. การเตรียมการใช้หลักสูตร

ก่อนที่จะมีการใช้หลักสูตรในทางปฏิบัติควรดำเนินการดังนี้

๑.๑ ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านต่างๆเช่นวิธีการอบรมเลี้ยงดูและความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครองวัฒนธรรมและความเชื่อของท้องถิ่นความพร้อมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรวมทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงอายุ

๑.๒ จัดหาผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาเด็กและจัดให้มีเอกสารหลักสูตรและคู่มือต่างๆอย่างเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางดำเนินงานตลอดจนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและความเข้าใจในเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

๒. การดำเนินการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามปรัชญาหลักการและจุดหมายมีแนวทางดำเนินงานดังนี้

๒.๑ การจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับพ่อแม่ครอบครัวคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้บรรลุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนั้นหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรถูกออกแบบและจัดทำบนพื้นฐานหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยต้องกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เชื่อมโยงกับปรัชญาวิสัยทัศน์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดทั้งคำนึงถึงสภาพความต้องการจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาหรือจุดเด่นภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ระบุถึงความสามารถหรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องเกิดหลังจากเด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีในแต่ละช่วงอายุอย่างกว้างๆให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านโดยผ่านประสบการณ์สำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และสาระที่ควรเรียนรู้ซึ่งอาจจะต่างกันตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมของเด็กการจัดประสบการณ์การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สื่อและแหล่งเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการโดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่นๆได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งทั้งนี้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามข้อบังคับของหน่วยงาน

ทั้งนี้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๒-๓ ปีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถศึกษาแนวทางการดำเนินการจากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

การกำหนดสาระการเรียนรู้

เด็กแรกเกิด - ๒ ปี มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันโดยการจัดกิจกรรมประจำวันให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจความสามารถตามวัยและการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องกำหนดสาระการเรียนรู้อย่างกว้างๆให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง๔ด้านผ่านประสบการณ์สำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและสาระที่ควรเรียนรู้ซึ่งอาจต่างกันตามบริบทหรือสภาพแวดล้อมของเด็กการจัดประสบการณ์การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สื่อและแหล่งเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการโดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่นๆได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่งโดยอาจเพิ่มเติมสาระที่ควรเรียนรู้ได้ตามอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสอดคล้องของทุกองค์ประกอบวิธีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุมีแนวทางดังนี้

๒.๒ การจัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กแรกเกิด๒ปีหรือแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี พร้อมสื่อการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความยากง่ายต่อการเรียนรู้ตามความสามารถของเด็กแต่ละวัยและความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรมโดยอาจประยุกต์ใช้สื่อที่ทำขึ้นเอง

๒.๓ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กต้องมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามกิจวัตรประจำวันและการบูรณาการผ่านการเล่น

๒.๔ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องจัดบรรยากาศที่อบอุ่นคล้ายบ้านหรือครอบครัวตลอดจนดูแลความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกรวมทั้งจัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็กเพื่อสนับสนุนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเรียนรู้อย่างมีความสุข

๒.๕ การประเมินเป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแบ่งออกเป็นการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้วโดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตรผู้มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆการประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดและการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

๓. บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐เป็นหลักสูตรที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆด้านทั้งด้านการบริหารวิชาการการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการนำหลักสูตรแกนกลางไปสู่การปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตรซึ่งความสำเร็จดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีคุณภาพและได้รับการสนับสนุนส่งเสริมร่วมมือจากบุคคลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทภารกิจหน้าที่ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพสูงสุดผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปใช้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีดังนี้

๓.๑ ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดีมีคุณภาพส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในระดับนี้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑) คุณสมบัติของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- (๑) มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- (๒) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา
- (๓) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- (๔) มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาปฐมวัยและมุ่งมั่นต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๕) เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือและประสานกับทุกฝ่ายเพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินกิจการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- (๑) จัดให้มีแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรโดยรวมประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กตลอดจนสาระตามหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๓) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๔) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับความรู้และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยรวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- (๕) เป็นผู้สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาตรฐานการประกันคุณภาพตลอดไปโดยให้การสนับสนุนทั้งบุคลากรและเด็กร่วมมือกันพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- (๖) จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อเฝ้าติดตามการใช้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบ
- (๗) จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของเด็กชุมชนและท้องถิ่น

๓.๒ ผู้เลี้ยงดู ผู้เลี้ยงดูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพผู้เลี้ยงดูควรมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑) คุณสมบัติของผู้เลี้ยงดูประกอบด้วย

(๑) เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีผู้เลี้ยงดูต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงไม่มีโรคติดต่อร้ายแรงสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึกรู้สึกระตือรือร้นและผู้อื่นมีความมั่นคงทางอารมณ์รู้จักกาลเทศะมีความรับผิดชอบปรับตัวได้ในสภาวะต่างๆไม่เป็นโรคจิตเภทและดำรงตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

(๒) มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม

ด้านบุคลิกลักษณะ- รักเด็กมีความเมตตากรุณามีคุณธรรมเสียสละอารมณ์ดีร่าเริงแจ่มใสใจเย็นมีความมั่นคงทางอารมณ์มีความอดทนอดกลั้นชอบพูดคุยกับเด็กกระตือรือร้นเป็นคนช่างสังเกตมีมนุษยสัมพันธ์รียามารยาทเรียบร้อย

ด้านการปฏิบัติงาน- มีความมุ่งมั่นในการทำงานรับผิดชอบคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลกล้าเผชิญปัญหาและความยากลำบากมีระเบียบวินัย

(๓) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กหรือมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่จัดบริการดูแลเด็ก

(๔) เป็นผู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอผู้เลี้ยงดูเด็กต้องสนใจใฝ่หาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) บทบาทหน้าที่ของผู้เลี้ยงดูประกอบด้วย

(๑) วางแผนกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาการตามวัยของเด็ก

(๒) จัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติจริงแสดงออกอย่างอิสระและมีส่วนรวมทุกกิจกรรม

(๓) จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดหาแหล่งการเรียนรู้อื่นๆในชุมชนเช่นห้องสมุดพิพิธภัณฑ์สวนสาธารณะศูนย์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ศาสนสถาน ฯลฯ

(๔) จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจทำให้เด็กอยากมีส่วนร่วม

(๕) ศึกษาเด็กเป็นรายกรณีหรือจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

(๖) จัดทำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลโดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย บ้านและชุมชนเพื่อการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

(๗) ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวผู้เลี้ยงดูจะต้องประสานความร่วมมือประชาสัมพันธ์ตลอดจนเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวดังนี้

ก. พุดคุยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง

ข. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กขณะอยู่กับผู้เลี้ยงดูเด็กซึ่งผู้ปกครองควรทราบ

ค. ติดตามซักถามถึงพฤติกรรมเด็กขณะอยู่กับพ่อแม่เพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมเด็กขณะอยู่กับผู้เลี้ยงดูเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อเนื่องกัน

ง. ชี้แจงให้คำปรึกษาแนะนำในการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่พ่อแม่โดยการพูดคุยทำบอร์ดติดที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมาร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับเด็กเพื่อจะได้เข้าใจการเรียนรู้ของเด็ก

จ. เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวและผู้ปกครอง

(๘) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมปฏิบัติดีต่อเพื่อนครูและเด็ก

(๙) พัฒนاتนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ทันต่อเหตุการณ์

๓.๓ เด็ก การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดเด็กเป็นสำคัญเพราะเด็กเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาเป็นเป้าหมายการจัดการศึกษาของรัฐที่มุ่งหวังพัฒนาให้คนไทยมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคมสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมการจะให้เด็กมีคุณสมบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือเป็นคนดีมีปัญญาและมีความสุขนั้นเด็กต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของตนเอง

๓.๔ พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ได้เปิดโอกาสให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับตลอดจนให้ได้รับการศึกษาต่อก่อนนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัวพ่อแม่หรือผู้ปกครองจึงต้องให้ความร่วมมือและรับผิดชอบต่อการพัฒนา การและการเรียนรู้ของเด็กดูแลเอาใจใส่ให้เด็กได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ปกครองจึงต้องมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับเด็กและผู้เลี้ยงดู

๒) มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๔) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตลอดจนประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของเด็ก

๕) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๖) ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๗) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๘) จัดให้เด็กที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับ

๓.๕ ชุมชน การศึกษาของไทยมุ่งเน้นให้มีการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคนดังนั้นชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับมีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญสำหรับการศึกษาปฐมวัยชุมชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒) มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

- ๓) เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- ๔) ให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๕) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๖) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑๑.การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญยิ่งและการเชื่อมต่อนี้ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กในบั้นนี้จะกล่าวถึงการเชื่อมต่อระยะประกอบด้วย

๑. การเชื่อมต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
๒. การเชื่อมต่อสถานพัฒนา

เด็กปฐมวัยแรกเกิดถึง ๓ ปี กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๖ ปีการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กมีความสำคัญเนื่องจากการพัฒนาต้องมีความต่อเนื่องและพัฒนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่เอื้อต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกันพัฒนาการของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับปรับตัวให้ทันกับสิ่งแวดล้อมและเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้นดังนั้นเด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว การปรับตัวของเด็กในรอยเชื่อมต่อจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงประกอบด้วยบทบาทที่สำคัญของพ่อแม่/หรือผู้เลี้ยงดูและบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังนี้

๑. เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่นมั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรักความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตรวมถึงการปฏิบัติตนในด้านต่างๆ

๒. มีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็กโดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่นตลอดจนรายละเอียดและข้อมูลต่างๆ ของเด็กที่พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูได้รวบรวมและบันทึกไว้ด้วยวิธีการต่างๆ

๓. พิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพโดยอาจพาไปดูสถานที่จริงสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กตลอดจนสอบถามรายละเอียดวิธีการพัฒนาเด็กต่างๆ

๔. ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๕. ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ความรักความอบอุ่นความเอื้ออาทรความปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๖. ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมือกับครูเพราะเวลาที่เด็กมีปัญหาหรืออาจจะเกิดปัญหาเพียงเล็กน้อยหากผู้ปกครอง และครูได้ร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุและช่วยกันแก้ไขตั้งแต่ต้นก็จะสามารถแก้ปัญหาไปได้ด้วยดี

๗. สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กรับการอบรมเลี้ยงดูในสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยโดยอาจจะเล่าถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เด็กฟังบ่อยๆหรืออาจจะพาไปสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยเพื่อทำความคุ้นเคยก่อนพาเด็กไปสัมผัสห้องเรียนจริงๆพาเด็กไปร่วมกิจกรรมของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนจะเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อที่เด็กจะได้ทำความคุ้นเคยและเล่นด้วยกันก่อนเด็กจะได้มีเพื่อนที่คุ้นหน้าใน วันที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะสามารถเตรียมให้เด็กพร้อมที่สุดเพื่อให้ชีวิตในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของเด็ก เริ่มต้นอย่างราบรื่นและมีความสุขออกสู่โลกกว้างได้อย่างมั่นใจเป็นคนดีเก่งและมีความสุขได้ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้เด็กฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันหรือฝึกให้เด็กช่วยเหลือตัวเองได้ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเมื่อเด็กเข้าไปอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยถือว่าเป็นสังคมใหม่ที่ไม่มีใครมาดูแลใกล้ชิดเหมือนอยู่ที่ บ้านเด็กที่ช่วยเหลือตนเองได้ดีจะสามารถปรับตัวได้ดีเช่นการรับประทานอาหารได้ด้วยตนเองการบอกความต้องการของตนเองการแต่งกายการฝึกให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเองได้นั้นควรฝึกให้สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เด็กอายุ ๑ - ๒ ปีจะเริ่มสนใจตักอาหารเข้าปากเองได้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูควรปล่อยให้เด็กลองทำเองอาจจะ เลอะเทอะบ้างหรือฝึกให้ลูกรู้จักพูดบอกเมื่อปวดปัสสาวะฝึกการขับถ่ายให้เป็นเวลาการแต่งตัวใส่เสื้อผ้าติดกระดุม ใส่รองเท้าถอดรองเท้าเอง เป็นต้น

๒. ส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเองด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเองตลอดจนเตรียมเด็กให้ มั่นใจในตนเองมั่นใจในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเช่นควรบอกเด็กว่าตอนเช้าจะมาส่งและตอนเย็นจะกลับมารับไม่ได้ หึ่งไปไหนโดยวันแรกของการไปสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยพ่อแม่/หรือผู้เลี้ยงดูควรไปรับและส่งลูกด้วยตนเองทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีนโยบายให้ผู้ปกครองอยู่ด้วยกับเด็กในช่วงแรกของการไปสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่นช่วง๓วันแรกหรือนโยบายการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยวันแรกอยู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพียงครึ่งวันก็ จะช่วยให้การปรับตัวของเด็กประสบความสำเร็จได้นอกจากนั้นควรพุดถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในแง่บวกและ แสดงให้เด็กรู้ว่าการที่เด็กไปสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูภูมิใจ

๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟังเรียบเรียงความคิดฝึกการใช้ภาษาด้วยการถามให้เด็กแสดงความคิดเห็นพุดถึง เรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจหลังจากที่เด็กได้พบกับเหตุการณ์ต่างๆหรือจากที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเล่า นิทานให้ฟังตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักบอกความต้องการของตนเองได้โดยเริ่มต้นฝึกง่ายๆด้วยการให้เด็กสามารถพุดได้ ว่าต้องการหรือไม่ต้องการอะไรชอบหรือไม่ชอบอะไร

๔. ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเข้าใจซึ่งจะ ทำให้เด็กมีโอกาสได้ตอบสร้างความคุ้นเคยทำให้เกิดความรักความผูกพันและรู้สึกได้รับความรัก

๕. ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุกมีความสุขกับการกระทำสิ่งที่สร้างสรรค์ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้เล่น และฝึกทำสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัยการให้เด็กมีโอกาสได้เล่นช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัส ทั้งห้าทั้งการรับภาพการได้ยินเสียงการได้กลิ่นการรับรสและการสัมผัสทางร่างกายตลอดจนยังช่วยให้กล้ามเนื้อ ทำงานได้ดีทำให้เด็กรู้จักอดทนรอคอยทำให้เด็กมีสมาธิขึ้นและส่งเสริมการเข้าสังคมด้วย

๖. ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่มีความเป็นมิตรและเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ง่ายด้วยการยิ้มแย้มสัมผัสเด็กอย่างอ่อนโยนคอยสังเกตการแสดงออกของเด็กสนใจที่จะตอบคำถามและเล่าเรื่องต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็วและมีกำลังใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๗. ส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคงไม่สับสนด้วยการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรักความเมตตาเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการใช้เหตุผลอย่างเสมอต้นเสมอปลายฝากให้เป็นคนรู้จักคิดมีน้ำใจและคุณธรรมหลักเลี่ยงการทำโทษรุนแรงหรือละเลยทอดทิ้งเด็กใช้เวลาอย่างมีคุณภาพอยู่กับเด็กให้ความสนใจต่อกันปฏิบัติต่อกันด้วยความรักความเข้าใจ

๘. ส่งเสริมให้เป็นเด็กใฝ่รู้กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะด้วยการให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำตอบคำถามของเด็กฝากให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัวให้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเต็มที่เปิดโอกาสให้ลองผิดลองถูกในโอกาสที่ไม่เสียหายและเป็นอันตราย

๙. ส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งที่ดีๆ ด้วยการให้ความสนใจชมเชยหรือให้รางวัลตามสมควรทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาเช่นไหว้ผู้ใหญ่เล่นกับน้องช่วยหยิบของพูดเพราะรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำนอกจากนั้นพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องฝึกให้เด็กได้ดูแลตนเองได้เหมาะสมกับวัยเพราะการที่เด็กดูแลตนเองได้เด็กจะรู้สึกว่าการพึ่งตนเองได้นำไปสู่ความรู้สึกที่มั่นคงและเป็นสุขและในระหว่างการฝึกพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูควรให้คำชมเชยให้กำลังใจ

๑๐. ส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็กด้วยการพูดคุยกับเด็กด้วยภาษาที่ฟังเข้าใจง่ายและชัดเจนด้วยท่าทางที่เป็นมิตรอาจใช้การเล่นทานอ่านหนังสือให้ฟังเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง

การเตรียมเด็กอายุต่ำกว่า๓ปีให้พร้อมที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ๓ปีพร้อมที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือไปรับบริการจากสถานที่ที่รับเลี้ยงเด็กปฐมวัยเช่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะไปเรียนรู้โลกกว้างได้ด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ฟังพาไปรู้จักกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เด็กๆ ไปอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าเรียนไปเล่นเครื่องเล่นหรือชวนเด็กฝึกซ้อมบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่างๆ เช่นพาไปที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและบอกเด็กว่าตอนเย็นพอกับแม่จะมารับตรงจุดนี้หรือสร้างสถานการณ์ว่ามีคนอ้างว่าให้พ่อแม่มารับหรือสถานการณ์ที่เด็กได้รับบาดเจ็บจากการเล่นว่าเด็กควรจะทำอย่างไรเพื่อให้มั่นใจว่าเด็กดูแลตนเองในเบื้องต้นได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เลี้ยงดูเด็กด้วยการพูดคุยกับเด็กถ้าเป็นไปได้ควรทำความคุ้นเคยรู้จักกับผู้เลี้ยงดูเด็กก่อนพาเด็กไปดูการจัดกิจกรรมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนมีความสำคัญในการช่วยเหลือการปรับตัวของเด็กในระยะเชื่อมต่อโดยมีบทบาทดังนี้

๑. บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักในเรื่องการกลัวการพลัดพรากว่าเป็นเรื่องปกติ การสร้างบรรยากาศของความรักความอบอุ่นความไว้วางใจมีความเมตตาต่อเด็กจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่นเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

๒. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกายข้อมูลด้านพัฒนาการเด็กข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วยตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็กและครอบครัว

๓. บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยนเช่นสัมผัสโอบกอดสบตาใช้คำพูดที่ไพเราะตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กเช่นใช้ภาษาที่สร้างสรรค์มีกิริยามารยาทสุภาพใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๔. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ผู้เลี้ยงดูคนใหม่และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆทดลองสิ่งใหม่ๆในที่ปลอดภัยตามลำพังบ้างแต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ในระยะแรกอาจยินยอมให้เด็กนำสิ่งของที่เด็กกรักจากบ้านมาได้

๕. ประสานความร่วมมือด้วยการสื่อสารสองทางเพื่อให้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูรับรู้และเข้าใจกระบวนการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดให้

ทั้งนี้แนวปฏิบัติที่บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนต้องช่วยเหลือดูแลและปฏิบัติต่อเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจและมีความสุขคลายความกังวลใจกับสถานที่ใหม่ๆดังนี้

๑. สร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคมการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคมมีผลต่อเด็กปฐมวัยมากบรรยากาศในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ดีจะเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางการเรียนรู้ของเด็กวิธีการที่สำคัญที่สุดคือ

๑.๑ ให้ความรักและการเห็นคุณค่าในตัวเด็กบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรแสดงความจริงใจสื่อสาร (บอกกล่าว) กับเด็กอย่างเปิดเผยชัดเจนตลอดจนมีความเข้าใจเด็กและไวต่อความรู้สึกของเด็ก

๑.๒ จัดให้เด็กรู้สึกสุขสบายและปลอดภัยรู้สึกอิสระในการแสดงออกต่อครูและผู้อื่นมีอิสระในการเล่นและทำกิจกรรมให้เวลาแก่เด็กและรับฟังเด็กด้วยความตั้งใจ

๑.๓ แสดงอาการยอมรับชื่นชมในตัวเด็กพูดคุยกับเด็กอย่างเป็นกันเองสุภาพอ่อนโยนและปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกันตลอดจนคาดหวังพฤติกรรมที่พัฒนาไปตามวัยอย่างเหมาะสม

๑.๔ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้อบอุ่นเป็นกันเองมีความสุขสนุกสนานผ่อนคลายและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกต่างๆด้วยการพูดและแสดงความรู้สึก

๒. สร้างปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่นำมาใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยองค์รวมเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์ประกอบด้วยการใช้ปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวกทั้งการสบสายตากการพูดจาอย่างสร้างสรรค์และการสัมผัสด้วยความรักและอบอุ่นจะทำให้เกิดบรรยากาศที่ประทับใจเด็กมีความมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเองนำไปสู่การพัฒนาเด็กในด้านต่างๆได้อย่างมั่นคงและยืนยาว

๒.๑ การสบสายตาเป็นภาษาท่าทางที่สื่อความหมายได้ดีบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมองและสบสายตากับเด็กจะทำให้เด็กรู้ได้ถึงความรักความเมตตาและความอบอุ่นและได้รับกำลังใจอย่างดีทำให้เด็กมั่นใจในการทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเองบางครั้งการสบสายตากับเด็กจะทำให้เห็นและเรียนรู้เด็กได้หลายเรื่องเช่นรู้ว่าเด็กมีสุขภาพดีหรือเจ็บป่วยหรือไม่เด็กรู้สึกอย่างไรจะทำให้บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตอบสนองเด็กได้ตรงกับสภาพที่เด็กกำลังประสบอยู่

๒.๒ วาจาสร้างสรรค์การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมและสร้างสรรค์หรือการพูดในเชิงบวกจะส่งผลต่อพัฒนาการโดยรวมของเด็กโดยเฉพาะบุคลิกภาพภายในได้แก่ความเชื่อมั่นในตนเองความสุภาพเรียบร้อยควมมีวินัยการจัดการและควบคุมอารมณ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

๒.๓ การสัมผัสที่อบอุ่นการสัมผัสด้วยการโอบกอดการสัมผัสเด็กอย่างเหมาะสมจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีด้วยเด็กจะรู้สึกถึงความอบอุ่นและการสื่อสารความรักความปรารถนาดีที่มีให้ได้อย่างมั่นคงการกอดเด็กด้วยความนุ่มนวลจึงถือเป็นวิธีเสริมสร้างความมั่นใจและความรู้สึกปลอดภัยให้กับเด็ก

กล่าวโดยสรุปการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๒ -๓ ปีเป็นความรับผิดชอบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยการประสานพลังความเข้าใจและการปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเด็กโดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานแก่เด็กพิจารณาเรื่องสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือร่วมปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อให้การพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกันนอกจากนั้นพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูต้องเตรียมให้เด็กพร้อมก่อนเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเองส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟังเรียบเรียงความคิดส่งเสริมให้เด็กรู้สึกดีต่อตนเองมีความรู้สึกรับรู้กับการกระทำที่สร้างสรรค์มีความเป็นมิตรมีจิตใจที่มั่นคงตลอดจนกล้าแสดงความคิดเห็นรวมทั้งส่งเสริมการใช้ภาษาในการพูดตลอดจนบทบาทของบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนต้องช่วยเหลือในการปรับตัวของเด็กในระยะเชื่อมต่อการสร้างบรรยากาศทางสังคมและอารมณ์และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจและมีความสุขคลายกังวลใจกับสถานที่ใหม่

ภาคผนวก

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น,กระทรวงมหาดไทย.แผนการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับปรับปรุง)
เพื่อสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุ ต่ำกว่าอายุ ๓ ปี)
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี)
ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา สพฐ., ๒๕๖๐.
เอกสารประกอบการประชุมสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๙ มีนาคม ๒๕๖๑